

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: VIII., Róck Szilárd-utca 9.
Kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A vita alkonyán.

Budapest, október 25.

(v.) Alkony felé hajlik a parlament őszi ülészakának első nagy vitája, ugyanaz, amelynek hosszu lélekzetéről a Kossuth-párt vitarendező-bizottságának kell vala gondoskodnia. Az ember szinte azt kérdezné, miben áll hát az igazi ellenzéki taktika: abban-e, hogy a vitarendezőket kiküldték, avagy abban, hogy most mégis berekesztik a heteken át elnyújtott s az obstrukció külső kelleivel szinte tüntetően felruházott vitát? És feltolul a maga egész rideg mivoltában az a másik kérdés, vajjon ez a nem remélt vitazárás a házzabály-revizio körül támadt válságos feszültségnek váratlan csökkenését avagy azt jelzi-e, hogy emelappangó feszültség most már maga sietti a robbanás pillanatának bekövetkezését?

Addig is, amíg az események érlelik meg e kérdésekre a feleletet, hadd állapítsuk meg, hogy ez a most lezajlott vita nem volt egészen felesleges. Ha tovább szövedik s belejut az obstrukció sodrába, bizonyára kivész belőle a lélek s elfajul üres szószátyárkodássá. De így, ahogy eddig folyt, többet ért, mint amennyit mutatott. Volt benne az ellenzék részéről is, a kormány részéről is erő és tartalom. Sőt volt benne — szintén mindkét részről — igazság is. Az ellenzék álláspontján volt a *közjogi igazság*, a kormányán a *közgazdasági igazság*. A kisebbség köte-

lességet mulasztott volna, ha fel nem emeli szavát a kormány rendeleti jogának a törvények keretén túlterjeszkedése ellen. A kormány pedig ugyancsak jogával élt, hanem felelősége tudatában köteleességet is teljesített, midőn az ország nagy közgazdasági érdekeinek hathatós védelmét nem mulasztotta el, noha ily irányu cselekvésére törvényes alapot nem talált.

A helyzet, amelyben ez az olasz provizórium létrejött, egészen kivételes volt. Hazánk gazdasági érdekeit egy évtizednél hosszabb idő óta borzasztó mértékben károsította a borvám-klauszula, amely a monárkiát olosz olasz borral árasztotta el s a magyar bor árát tehát mestersegesen nyomta le. Egyértelmű kívánsága volt hát közvéleményünknek, hogy mondjuk fel az olasz szerződést s küsszöböljük ki valahára azt a kárhuzatos borvám-klauszulát. Maga a parlament volt az, sőt a parlamentben maga az ellenzék, amely a kormányt e lépésre több ízben s egyre türelmetlenebbül ösztökélte. A kormány tehát midőn felmondta az olasz szerződést s a kedvezményes borvám kiküszöbölésével e provizóriumot megkötötte, a nemzeti akaratnak defertált s épp a parlamenti ellenzék nógatásainak tett eleget. Am hogy ezt megtehesse, ellenkezésbe *kell*ett jutnia egy törvénynyel vagy legalább egy törvénynek habár nem is szellemével, de legalább betűjével. Az 1899 : XXX. törvénycikk ellenére

tárgyalásba kellett bocsátkoznia az új autonóm vámtarifának törvénynyel válása előtt. Ez volt az egyik pont, ahol a kormány csorbát ejtett a törvényen. Továbbá életbe kellett léptetnie ezt az olasz provizóriumot ugyszólván néhány órával a magyar képviselőház őszi ülészakának kezdete előtt, mert a régi megállapodás jogereje megszűnt és szerződéstelen állapotnak monárkiának és Olaszország közt egy pillanattig sem volt szabad bekövetkeznie. Hiszen ne felejtjük el, hogy amikor a mi parlamentünk összeült, ugyanakkor együtt volt az olasz parlament is, és hogy amilyen kedvező hatást gyakorolt az új provizórium nálunk a borárok képződésére, épp akkora kárt okozott az új megállapodás Olaszországnak azzal, hogy borfelelegei nem tudtak többé e monárkia piacain elhelyeződni. Attól kellett hát tartani, hogy ha nálunk az új provizórium pontosan életbe nem lép, akkor az olasz parlamentben a nagy számú ellenzék, felbátorítva az olasz bortermelő vidékek panaszaitól, nagy nyomást gyakorol a kormányra oly irányban, hogy emez is lépjen vissza attól a szerződéstől, amelyet a másik szerződő fél a megállapított időpontban életbe nem léptetett. Hogy ennek nem pusztán az elméleti lehetősége volt meg, kitetszik abból is, hogy az olasz kormány ezzel a szerződéssel nem is mert a kamara elé lépni, hanem feloszlatta a képviselőházat s mintegy a nemzeti akarat fóruma elé

TÁRCA

A konyha.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irta: Szomaházy István.

Kedves kisasszonyok, tisztelt hallgatóm, a régi gvardiának nem voltak baiga emberek, amikor a kolostor végébe majdnem akkora konyhát építtettek, mint amekkora a templom volt, ahol hajnali ájtatosságukat végezték. A konyha nem szerepel a lantos költők műveiben, a szerelmes völegény nem ír felőle a leveleiben a menyasszonyának, de a nagy filozófusok, az igaziak, akik az élet és a halál nagy problémáit tárgyalták, már gyakran foglalkoztak a konyhával. Az intézmény, amelyre a halandónak mindennap szükség van, nem lehet alárendelt jelentőségű. Az igazi bölcsek rég tudják, hogy a hangulatok, a jókedv vagy a levertség, a párbajok, sőt a szerelem legbensőbb rugóit is néha ott kell keresni a tepsik, a lábasok, a habverők között, a takaréktűzhely körül, amelyen az erőtadó huslevesek főnek s amelynek belsejében a fehérhúsu pulykák és kővér kappanok pirulnak. Am ha az élet minden körülményeiben ily fontos szerepe van a konyhának, aligha van egy is, amelyben nagyobb rész jutna neki, mint a házassélet intimitásai közepe. Sok házasság megdőlt a rossz konyha

miatt és nem egy válópör maradt beadatlan, mert még bubánatosan is a konyha gyönyörűségei jártak a kedvetlen férj fejében.

Bizonyos, nem tagadom, — hiszen saját nemem rágalmozója nem lehetek — hogy a házassodni készülő ifju elsősorban aligha azokra az ebédre és vacsorákra gondol, amelyeket majd uri házában tálalnak neki. De másodsorban már bizonyosan ez a pont motoszkál a lelkében. Ó, kisasszonyok, akik a pillanattól kezdve, hogy dadájuktól érzékeny bucsut vettek, minden délen és minden este a megszokott helyükön ültek a családi asztalnál, kegyetek alig tudják elképzelni a férfiu szomorú helyzetét, akit balsorsa arra kényszerít, hogy a vendéglő törzsvendége legyen. Nem egy bizonyos vendéglőt értek, hanem a vendéglőt: valamennyit, a külvárosi kis csárdától kezdve egész a büszke dunaparti fogadóig, ahol az átutazó fejedelmek költik el nemzetközileg megállapított dejeunerjuket. A halandó ember — ahogy egy ismeretlen költő dalolta — nem született a vendéglők kosztra. A dus tiszteletdíjakkal dotált szakács lehet kitünő, lehet mizérabilis, lehet középszerű; arra, hogy a mindennapi táplálékunkról gondoskodjék, nem képes. Nem lehet valami kedves érzés, ha az ember állandóan a hotelben lakik — mindegy, hogy a capmartini Splendid Hotelben, avagy a majsaháti Arany Koronában-e, — s épp így nem lehet a kedvünkre, ha az elegáns kartonlapokról kell az ebédünket minden nap összeállítanunk. A sze-

gény fogást, amely életében nem is gyanítja, hogy ő holta után mily megdönthetetlen szövetséget fog kötni a tatár-fajról elnevezett mártással, az összetartozóság érzését makacsul ápoló ramsteack-rostokat, az olvasztott vaj hangulatát hirdető rántott csirkét éppen úgy megunjuk egy bizonyos idő mulva, mint az egyéniség hijján szükségkötő főzélékeket, az ismert barna lében fűrdő marhahúst s a tirolai rétesnek elkerezelt tészát, amely épp oly kevéssé rétes, mint ahogy tirolai. A vendéglő kosztra itél ifju álmódorva gondol vissza gyermekkorára, amikor a szülői asztalon porhanyós husok, omlatag tészták, gyöngéd rózsaszinben csillogó pörkölték jelentek meg.

És nyári napokon, amíg odakiűnn és idebenn az öreg Reaumur galádul vizzsal hívtalosillan hatalmával, a multak kódéből hirtelen visszacsillan eléje ama júliusi napok emléke, amikor ebéd előtt gondosan levethte a gallérját, a nyakkendőjét, a kését, sőt uram bocsás, a kabátját is, s minden érzékével a jó ebéd örömeinek hódolt. Most! Kemény gallérban, mindig á quatroes epingles, kénytelen végigenni a banális menüt, amelyet egy idegen, egy rideg lélek állított össze, aki nem a szívével, hanem csupán a nyers tudományával főzött. Csoda-e, ha a boldogtalan, tányérjára hajolva, egyszerre csak így kiált föl:

— Megházasodom!

Tudom, hogy elkész illúziót teszek tönkre, de nem szabad elzárkóznom a rideg tény elől, hogy a házassuló ifjak nagyon is gyakran s

viszi a velünk létrejött egyezkedés ügyét. A mi kormányunk tehát súlyos felelősséget vállalt volna, ha életbe nem lépteti az új provizóriumot, amelynek keletkezése és tartalma az egész közvélemény s kivált ellenzéki pártjaink sokszoros türelmetlen sürgetésében leli eredetét.

Ezzel szemben, valamint szemben azzal a tagadhatatlan tényvel, hogy az olasz borvámnak bekövetkezett elejtése már az első esztendőben is sokmilliónyi hasznót hozott nemzetünknek, az ellenzékek mégis köteletségévé lett, hogy a kormány eljárását közjogi szempontból éles bírálat alá vegye. Természetes hivatását árulta volna el az ellenzék, ha erőteljes és hangos tiltakozásával nem emelt volna óvást a végrehajtó hatalomnak a törvényhozási jogkörbe való belenyúlása ellen. A kormány méltán védekezhetett azzal, hogy hiszen itt kivételes volt a helyzet s ez a kivételes helyzet kivételes eljárást parancsolt. És méltán hivatkozhatott a kormány arra is, hogy noha a borvám-klauzula kiküszöbölésére ugyanez az ellenzék nógatta, mégis elvállalja kivételes eljárásáért a teljes politikai és jogi felelősséget. Am az ellenzék természeténél fogva bizalmatlan s ha azt látja, hogy a kormány egyszer tulateszi magát valamelyik törvényen, méltán érezheti kötelességeül az ellen tiltakozni, hogy ugyanilyen eljárás máskor más tervény rovására ne ismétlődjék s hogy ami most mint kivétel jelentkezett, rendes gyakorlatul meg ne honosodjon.

Igy állott egymással szemközt az egész igazságnak az a két fele, amelyek egyikét az ellenzék s másikat a többség képviselte. Ez a vita nem volt tehát elfecsérelt idő. Ezeket az álláspontokat nagyon jó volt tisztázni. Jó volt a kormánynak meghallania az ellenzéktől, hogy gazdasági érdekeink legmegnyugtatóbb védelme sem mentené a rendeleti jognak ilyen

mértékig való állandó kiterjesztését. S az ellenzékeknek is jó volt a kormánytól meghallania, hogy ahol az ország fontos érdekei kerülnek kockára, ott a végrehajtó hatalom a saját politikai és jogi felelőssége mellett nem vonhatja ki magát ezen érdekek sikeres védelmének kötelezettsége alól. Ez a vita tehát hasznos volt és tanulságos. S hiszszük, hogy áldásos nyoma is marad hazánk közgazdasági viszonyainak s kormányzati szellemének továbbfejlődésében. Bárcsak mondhatnánk már ugyanennyi jót arról a másik nagy vitáról is, amelynek villámterhes felhői most tornyosulnak közéletünk égboltján.

Az utolsó fellobbanás.

Budapest, október 25.

Perczel Dezső a holnapi ülés napirendjére kitűzte a Rábaszabályozásról szóló törvényjavaslat tárgyalását is. Ez a mai nap eseménye. Azt jelenti, hogy — ha ma nem is fejezheték meg be az olasz provizórium vitáját — van rá kilátás, hogy holnapra befejezik. S nyilván be is fejezik. Az obstrukciónak indult vita ma még egy nagyot lobbant, de aztán már csak pislákkolt, amit legjobban bizonyít az, hogy az ülés végén már nem volt feliratkozott szónok s Kubik Béla csak úgy előzhette meg a vita berekesztését, hogy ő jelentkezett szólásra s persze mindjárt engedelmet is kért, hogy beszédét holnapra halaszthassa. Megkapta az engedelmet, de valószínűleg nem fog vele élni s holnap a vitát azzal kezdik, hogy berekesztik.

De ma még egy utolsó lobbant a vita. Kossuth Ferenc emelkedett fel szólásra, hogy tiltakozzék ellene, mintha pártja obstruált volna, s tiltakozzék másrészt az ellen is, mintha függetlenségi párt a javaslat előnyeit nem látná. Igenis látja. De a legelőnyösebb javaslatot sem akarja elfogadni, ha megsértett törvényen keresztül jelentkezik becikkelyezésért. Ami eddig történt, az erőteljes tiltakozás volt egy törvénytértés ellen. Ez volt Kossuth tiltakozásának első

része. A második részben pedig a deklaráció francia szövegéből iparkodott kimutatni, hogy a végleges olasz szerződés is meg van kötve, s ezért határozati javaslattal követelte, hogy a kormány mutassa be a végleges szerződés szövegét.

Erre az egész függetlenségi párt nevében elmondott tiltakozásra gróf Tisza István nyomban válaszolt. A válasz rövid volt, meggyőző volt és hatásos. Megadta Kossuthnak az elismerést a vitaközlés hangjának nemességeért, de éppoly habozás nélkül döntötte meg a vitában felállított argumentumait. Közgazdasági és közjogi szempontból egyaránt tisztán emelte ki a kormány javaslatát a vitából, ami pedig Kossuth határozati javaslatát illeti, azt el kellett vetnie, mert a végleges szerződésre vonatkozó megállapodásokat a felek diskreció alá helyezték, amint az e pillanatban másként nem is lehetséges.

S ezzel a vita érdemlegesen el is dőlt.

Hogy Kossuth előtt Olay Lajos a maga ismert temperamentumos modorában kelt ki a házsabályrevízió ellen és élénk fejtegetései során az ó-budai beszámolóval is foglalkozott, hogy továbbá a vita érdemleges eldőlte után még Pap Zoltán és Visontai Soma beszélt a mai ülésben: — ezt a teljesség okáért kell följegyezni.

Az ülés derekán (éppen Kossuth beszéde közben) egy kis incidens is történt. Az elsőemeleti karzatról valami kopottas ruhájú ur kihajolt s két részletben egész papiros-záport szakajtott a kormánypárti képviselők nyakába. Akkor aztán megkapta a termbiztos és kivette. Maga az incidens izgalmat nem, csak bosszúságot keltett a teremben. A kíváncsi szélbaliak átsiettek és marokszámra szedtek a ledobott nyomtatványokból. Az ő mozgolódásuk volt az egyetlen, ami Kossuthot beszédében zavarta. Mert a jobbmező kevésbé törődött a nyomtatványzapporral. Tisza István a helyén maradt s még csak tekintetével se árult el valamelyes érdeklődést. Perczel pedig, rácsöngtven a mozgolódó szélbaliakra, azt mondta:

— A parlament méltóságához úgy illik legjobban, hogy az ilyesmit észre se vegyünk . . .

konyha örömeiről álmódva keresik föl az állam nemzetiszalagos hivatalnokait. És akár hiszik, akár nem, komolyan azt állítom, hogy a jó konyhával nem egy férjet meg lehet tartani a hűség, a hitvesi becsületesség útján, sőt a munkakedvét, a rugalmasságát is növeli a kellőképp gondozott családi asztal. Nem inthetem hát kegyeteket eléggé arra, hogy a konyhával legalább is annyit törődjenek, mint a lakással vagy a toailette-jükkel. És a könyvbé, amelybe a házasságot boldogságnak titkos kátéját följegyzik, ne feleddék el beigtatni a következő — nem mindennapi fontosságú — cikkelyeket:

Az ebéd idejére pontosan tállalni kell.

Vagyis: tiz vagy husz szakácsnőválasztás veszőlyének inkább kiteszi magát az okos aszszony, semmint az éhesen és türelmetlenül hazatérő férjet arra kényszerítse, hogy az állatkerti croszlánt imitálva, idegesen járjon föl meg alá az ebédlőben. A feleség, aki az ebéd megállapított idején még mindig a frizórné előadását hallgatja az ismerős családok botrányai felől, nem teljesíti lelkiismeretesen a hitvesi kötelességeit. Ritka férj, aki ebéd helyett megnyugszik a jó-szkaratu biztatásban:

— Olvassa, édes, az újságot, mire a végére ér, betállalják a levest.

A hófok se mellékes.

Vagyis: a férjnek, aki a gondviseléstől úgy van alkotva, hogy nem szereti, ha az étel lyukat

éget a szája padlásába, ne tállaljunk 120 fokos levest, viszont a forróságért rajongó férjnek ne adjunk paradicsomlevest helyett paradicsom-fagyaltot. Elvégre ha a gőzt és a villámot szabályozni lehet, miért ne lehetne szabályozni a hó-fokot is?

Ne főzzünk kétszer egy hűten grizes tésztát.

Vagyis: a férj ugyan szent esküt tett az ol-tár előtt arra, hogy a feleségét mindhalálig el nem hagyja, hogy családjáról becsületesen gondoskodik, hogy idegen nőszemélyek felé nem fordítja az ábrázatát, de arra nem tett esküt, hogy a grizes tésztával rokonszenvenni fog. Az olyan feleség tehát, aki mindennek ellenére kétszer is beadja egy hűten a tiszteletreméltó eladelt, arra hivatkozva, hogy a sok házi dolog miatt nem volt idő más, szimpatikusabb tésztá alkotására, méltánytalan a férjval szemben, akinek aprópénzes erszényét reggelent megdézsmálja. A menü megállapításában mindig a férj ízlése érvényesüljön. Inkább utagelmezünk meg a trumeau alatt bujdosók utolsó porszemnek, semmint az ebéden csorba esők.

Ma már így is jó lesz.

Ez a mondás végképpen törörlendő a házassá-élet szótárából. Tehát helytelenül cselekszik a feleség, aki a férjnek, amikor az céklát szeretne a hus mellé, mustárt a pecsenye mellé, vaniliát a tésztára, szódatvart vagy giesshüblit a borhoz,

— cékla, mustár, vanília, szódatvart és giesshüblit helyett e kényelmes axiómával válaszol:

— Ma már így is jó lesz.

Futhatok megint a kedvedért a cselédszerzőkhöz.

Hasonlóképpen helytelen, ha a férjnek, aki petroleum-izt fedez föl az egresmártásban, nyersnek találja a rostélyost, keménynek a pommest soufflé-t, a feleség haragosan ezt mondja:

— Addig fogsz megint akadékoskodni, amíg Julesa dühbe jön és itt hagy bennünket. Futhatok megint a kedvedért a cselédszerzőkhöz.

A más férjekre való hivatkozás.

Mindennél veszedelmesebb azonban, ha a feleség, az ura kifogásait hallva, epésen így szól:

— Más férj megnyalná mind a tiz ujját, ha ilyen ebédet tállalnának neki. Más férjnek nem volna szive ahhoz, hogy a feleségét halálra szekálja. Más férj csupa gyöngödség, csupa figyelem, mig te . . .

Tisztelt kisasszonyok, vegyék egyszer s mindenkorra tudomásul, hogy más férjnek egyáltalában nincsenek s hogy az önöké kétségen kívül még a legjobbak, a leggyöngödsébbek, a legfigyelmesebbek egyike lesz. Nincs, ami a férjjet jobban föllingerelné, mint a többi férjjet való példalózás. Egyáltalában beigazolott tény, hogy az összehasonlító példák a középiskola hatodik osztályán túl már csak szórványosan hatnak.

A képviselőház ülése október 25-én.

— Kezdeté délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor. —

Elnök: Perczel Dező.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf Tisza István, Hieronymi Károly, Lukács László, gróf Khuen-Hédervány Károly.

Elnök: Megnyitja az ülést s előterjeszti a kérvényeket s feliratokat.

Napirenden van

az olasz provizórium

általános tárgyalásának folytatása.

Olay Lajos azon kezdi, hogy Magyarországon rendeletileg kormányozni nem lehet. Van-e valaki, aki azt merné állítani, hogy ezzel a szerződéssel az 1899: XXX. törvényeink nincs megértve? Császári akaratra, császári parancsra történt a szerződés megkötése. A törvényszegés egyedül a kormány felelősségére történt. Hazafiatlan ez a kormány, hiszen a császári parancsa szerint az egységes monarchia érdekében cselekszik. Sohasem lehetett nekünk érdekeinket megóvniunk, mindég sérelmi politikát kellett folytatniunk, pántesek ellen kellett megvédenünk alkotmányunkat. 1867 óta a kormányok látszólag alkotmányosan kormányoznak, most azonban a többség mindenre képes és megerősíti a rendeletekkel való kormányzást. Mutassanak nekünk egy utat vagy módot, amelyen anyagilag lábraállhatnánk? Egyedül az önálló vámterületet. Mikor az ellenzék az önálló vámterületet védi, akkor azt fogják rá, hogy obstruál. Nem obstruáció ez, csak védekezés a mostani törvényszegés és rendszerváltozás ellen. Nem obstruál az ellenzék, csak a hazafias kötelességet teljesíti, résztvevő a nemzeti ellentállásban. Kérde, hogy a 25 év alatti három nemzeti ellentállás obstruáció volt-e. Most többször van ilyen nemzeti ellentállás, de ez a szabadelvű párt szűgyene, amely eltűri, hogy a kormány a császár egyenes parancsával jöjjön ide. A kormány még a házszabályrevíziót is át akarja vinni, hogy így veszélyes törvényjavaslatokat csempészzen be, de ezt meg fogja akadályozni a függetlenségi párt. Perfid eljárás a házszabályok revízióját Szilágyi Dező végrendelete gyánánt felütnetni. Azt ő sohasem akarta. Jöjjön hát ide Széll Kálmán és védje meg magát.

Polónyi Géza: Széll Kálmánnak most volt a második temetése!

Olay Lajos: Szilágyi Dező egy magyar nemzeti pártot akart s ennek megteremtése lenne az ő végrendeletének a végrehajtása. Tiszáról az volt a véleménye, hogy olyan ember, aki az alkotmányt a saját érdekeiért sárba fogja tiporni. Tisza fenyeget a házfelosztással is. Oszlassa hát fel a Házat, azt akarná az ellenzék is. De Tisza milyen választásokat akar? Hiszen nem akolta meg az ígért választási reformot. Szégyeneltje marad örökké a magyar nemzetnek a Tisza-kormány. A javaslatot veszélyesnek tartja s nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Kossuth Ferenc: Elsősorban tiltakozik az ellen a felfogás ellen, hogy pártja az Olaszországgal való viszonyt kicsinyli. Teljesen át van hatva a kereskedelmi viszony fontosságától s ennek fenntartását nemcsak azért kívánják, mert Olaszországgal irányában mélyeséges rokonszenvvel viselteknek. Azt állította némely szónok, hogy Ausztriára nézve az olasz vámszerződés sokkal fontosabb, mint Magyarországra nézve. Ebből nem azt a következtetést akarták levonni, hogy összemérik Ausztriával a mi olaszországi érdekeinket, bár jól tudják, hogy Ausztria kereskedelme 50 millióval aktív, a miénk pedig 400.000-rel passzív. Visszaütasítja pártja nevében a felvetést, mintha valamelyikük azt a pártközi megállapodást, mely létrejött a Széll-kormány hatalomrajutása előtt és amelyet paktumnak szoktak nevezni, oly érvényre akarván felruházni, mint-ha az törvény lenne. Mi jól tudjuk, hogy Magyarországon törvényeket semmi paktum sem alkothat, csak az országgyűlés alkot és a király szentesít és csakis az így megalkotott törvényeknek köteles engedelmeskedni mindenki az országban, a királytól kezdve le egészen a koldusig; de azt senki el nem tagadhatja, hogy a Széll-kormány oly körülmények között lépett a hatalomra, amelyek annyiban bírnak fontossággal, hogy akkor Széll Kálmán mint homo regius jelent meg a különböző pártok előtt és mindaz a megállapodás, amely akkor létrejött, kifejezetten a király tudtával és előzetes beleegyezésével jött létre. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ugy, hogy bátran lehet azt mondani, hogy ugy mint mi magunkra nézve kötelezőnek tartjuk azokat az ígéreteket, amelyeket akkor tettünk...

Kubik Béla: Sőt be is váltottunk!

Kossuth Ferenc: ... azért, mert mi, akik részesei voltunk az egyezkedésnek, magunkat egyénileg, mint férfiak köteleztünk tartottuk és tartjuk (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Épp így lehetetlen arra a konklúzióra nem jutniunk, hogy erre nézve nemcsak a homo regius is kötelezettnek kell, hogy tartsa magát, de maga a király is, mert ő felsége volt a megbízó és a homo regius csak a megbízott volt. (Ugy van!

Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Világosan megmondta Széll, hogy úgy hozta a megállapodásokat haza, mint ahogy előterjesztette. Kinek terjesztette elő? Természetesen a királynak. Ime, tehát itt van magának Széll Kálmánnak vallomása, hogy az, amit ő mint homo regius cselekedett, a király előzetes jóváhagyásával cselekedte s ez a törvény erején kívül az az erkölcsi jog, melyre helyesen hivatkozhatunk. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Azt a felfogást is visszaütasítja, mintha a függetlenségi párt azért küzdene az olasz szerződés ellen, mert azt abszolúte rosszsnak tartja. Ezzel az állítással hangulatot akarunk csinálni az ország némely részében a függetlenségi párt ellen, mert az ideiglenes szerződés némely érdekeknek kedvez. De nincs olyan előnyös szerződés a világon, amelyet, ha törvényszerűsével jön létre, helyesebb tudnánk. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Kubik Béla: Hát helyesebb lehet, Ballagi képviselő ur, de ezt csak nem? (Zaj.)

Ballagi Géza: Mit akar yelem? Szóltam én egy szót! Hagyjának békén! Önökre cáfol rá a vezérük!

Kubik Béla: De kérem, rázza a fejét! (Zaj és derűtség jobbfelől.)

Elnök: Kubik képviselő urat figyelmeztetem, hogy ne szóljon folytonosan közbe.

Kubik Béla: Csak felelek neki!

Elnök: Felelnie sem szabad! ((Ugy van! jobbfelől.) Különben a képviselő ur szót először közbe!

Kubik Béla: Ha neki szabad, nekem is szabad! (Zaj.)

Kossuth Ferenc: Azt is szemünkre vetik, hogy mi obstruálni akarunk. Ez nem lenne csoda, mert arra nézve kétség fenn nem forog, hogy az olasz ideiglenes szerződés törvényszegéssel jött létre. Ezt a tényt maga a kormány is elismeri, csak hogy szerinte vis major hozta létre ezt a törvényjavaslatot, holott ezt mi tagadjuk, mert nem vis major az, hogy nyári szünet legyen és nem vis major az, hogy az autonóm vámtarifát nem terjeszthette be a kormány annak idején, melyet annál inkább megtehetett volna, mert több mint egy éve fekszik a Ház asztalán egy határozati javaslatom... (A karsztról papíradarabokat dobna a terembe. Zaj. Halljuk.)

Elnök: (Csenget.) Tessék csak folytatni! Az ilyesmi gyerekes csínytel egyébként nem tekinthető és a képviselőház méltóságán alul volna hmesak a legkisebb figyelmet is fordítani rá! (Helyeslés.)

Kossuth Ferenc: ... amelyben arra kértem a Házat, határozni el, hogy a közös, általános autonóm vámtarifa mint magyar vámtarifa tárgyalások és az elkerülhetetlenül szükséges módosítások eszközése után fogadtassék el, mint magyar vámtarifa. Minthogy én magam tettem ezt a javaslatot, a kormány valószínűnek tartotta volna, hogy így ez a javaslat a mi pártunk részéről nagy ellenkezéssel nem találkozott volna mikor arról volt szó, hogy inkább ezt tegyék, mint megállapított autonóm vámtarifát nélkül maradjunk. Továbbá arra sem volt ok, hogy az elütnék fekvő törvényjavaslatban miért nem fejeztett ki expressis verbis az, hogy a létrejött törvényértés nem fog a jövőben precedens lenni arra nézve, hogy miként alkalmaztassék és értelmeztesék az 1899: XXX. t.-c. Mert ha legalább ez foglaltatnék az elütnék fekvő javaslatban, akkor a létrejött törvényértést izolált ténynek tekinthetnők, holott most kénytelenek vagyunk úgy tekinteni, mint olyan precedens, amelyre valószínűleg hivatkoznak és követni fogják azt minden olyan vámt és kereskedelmi szerződés megkötésénél, amelyet meg fognak kötni, mielőtt Ausztriával a vámszövetség létre jön. Minthogy pedig ez alig fog 1907-ig létrejönni, soha sem jön létre. Ennek következtében annak nézünk elébe, hogy összes vámszerződéseink törvényértéssel kötetnek meg és rendeletek uton léptetnek életbe. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Az 1899: XXX. t.-c. fenntartja Magyarországnak azt a jogát, hogy önállóan is felmondhatja az idegen államokkal megkötött szerződéseket, legalább a miniszterelnök ezt a törvényt a múlt napokban így magyarázta, de kétségtelen az, hogy a külállamokkal megkötött szerződésekben nem a magyar törvények rendelkezései a mérvadó, hanem a szerződésbe iktatott pontok. Hát az Olaszországgal megkötött ideiglenes szerződésben ez a jogfenntartás nem található fel. Ugy látszik, hogy a miniszterelnök nincs vele egy véleményen...

Gróf Tisza István: Csak csodálkozom!

Kossuth Ferenc: Az ideiglenes szerződésben az áll, hogy a két szerződő fél mindegyike 1905 után hat havi felmondással megszüntetheti az ideiglenes szerződést. De ki volt a két szerződő fél? Az egyik volt Ausztria-Magyarország, a másik Olaszország. Micsoda biztosítéka van a miniszterelnöknek arra nézve, hogy Olaszország, amikor Magyarországot majd fel akarja mondani ezt a szerződést, mint a másik szerződő félnek egyik része, a felmondást el is fogadja? Erre

nézve nekünk ez a szerződés semmi biztosítékot nem nyújt és ez rendkívül sérelmes. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mert ebből kifolyólag Ausztria jóváhagyásától tétetik függővé az, hogy megszüntetjük-e és mikor a megkötött ideiglenes szerződést. Az ideiglenes szerződést a szerződő felek nem nevezik szerződésnek, hanem nyilatkozatnak, „Declaration“-nak, ami furcsa körülmény, mert van olyan francia szó, amely az ideiglenes szerződés fogalmát világosan kifejezi és pedig az, hogy: „Traité de commerce provisoire.“ Nagyon csodálatos dolog, hogy ezt a kifejezést nem használták, de könnyen megmagyarázható, hogy miért. Azért, mert egyidejűleg a végleges szerződés is meg lett állapítva.

A következő határozati javaslatot nyújtja be:

Minthogy az ideiglenes szerződés szövegében hivatkozás tétetik egy végleges szerződésre, amelyről a Ház tudomással nem bír, utasítások a kormányt arra, hogy a végleges szerződés szövegét terjeszse a Ház elé.

A törvényjavaslatot egyébiránt, természetes, nem fogadja el és csatlakozik azon határozati javaslatához, amelyet Krasznay Ferenc a párt megbízásából benyújtott. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: T. képviselőház! Hogy mindenekelőtt az előterjesztett határozati javaslatra nézve nyilatkozzam, ki kell jelentenem, hogy az Olaszországgal folyt tárgyalások alatt kölcsönösen, úgy az olasz kormány velünk szemben, mint mi az olasz kormányval szemben teljes áhártséget kötöttünk ki és ígértünk a végleges szerződés tartalmára nézve. (Zaj jobbfelől.) Nem is lehet ez másképpen; mert mind a két országnak érdeke az, hogy mindaddig, amíg más államokkal fontos függő tárgyalásai vannak, azok a más államok ne láthatassanak be az illető állam kártyájába, ne tudhassák azt, hogy mik azok a kedvezmények, amelyek másnak már megadattak, amelyek tehát a legnagyobb kedvezmény biztosításának záradéka alapján kijárnak minden más szerződő félnek is, amelyekről tehát tovább beszélni, tovább alkudozni felesleges. Ez olyan szabály minden közgazdasági tartalmu, nemzetközi érintkezés nézve is, és amely parlament az ország érdekei iránt kellő érzékkel bír, az igenis gondoskodni fog róla, hogy oly kormány álljon itt, amelyben a parlament többsége megbízik, de annak azután meg is fogja adni azt a hatalmat és azt a bizalmat, hogy ebben a tekintetben az ország érdekeinek sérelme nélkül járasson el.

Polónyi Géza: Az olasz kormány egy képviselővel és egy szenátorral tárgyal együtt! Közölték velük, mi van a szerződésben; csak mi, a magyar parlamentben nem tudjuk! (Zaj.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Hát az én t. barátom azt mondta, hogy a mi nyersterményeink a külföldi piacokról az elhibázott és az osztrák érdekek kedvező közgazdasági politika folytán kiszorultak. Álljunk meg ennél egy percere.

Természetesen a nyers terményeket nem lehet egy kaptafára vonni, mert vannak a legkülönbözőbb konjunktuurákkal, a legkülönbözőbb gazdasági természetű bir nyerstermények. De különösen a mai világkonjunkturák között a nyerstermények legfontosabb részére, a legnagyobb tömegűre, részben a fő állati cikkekre is, de főleg és mindenekelőtt a cereáliákra nézve az első és legnagyobb érdeke a mezőgazdaságnak és érdeke annak a területnek, amely e termények előállításával foglalkozik, hogy oly vámtérülethez tartozzék, amely képes ezeket absorbálni, ahol nem szorulnak ki a külföldről, de nem kell, hogy kimenjenek a külföldre, mert fogyasztásra találnak olyan területen, ahol más idegen versenyekkel szemben előnyben részesülnek.

És ez az eset itt is. Szeretném látni, hogy a mi búzánk, tengerink, árpánk, hogy szorulhat ki a külföldről. A mi feleslegünk van, azt el fogjuk a külföldnek adni. Ez mindig csak árkerés. El fogjuk adni sokkal rosszabb áron, mint amilyent elértünk, ha nincs felesleg, amelyvel ki kell mennünk a külföldre, mert a vámkülföldet értem, hanem nyersterményeink a közös vámtérületen belül vámvédelem mellett találhatnak fogyasztót és elhelyezést. Tehát egyenesen érdeke Magyarországnak, hogy oly fogyasztási területhez tartozzék, amely abszorbeálni képes ezeket a nyersterményeket. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Már most kénytelen vagyok becsut venni a közgazdaságtól s t. barátomnak egy pár inkább közölgö, vagy nemzetközi jogi észrevételére adni meg választatom. (Halljuk! Halljuk!)

Ne menjünk bele, — én is azt mondom, — nyelvtani diskusszióba, a „paraphé“ és „signé“ felett. Nagyon szívesen elismerem, hogy t. barátom sokkal jobban beszél franciául mint én és ha nyelvtani vitáról volna szó, egyáltalán nem is venném fel a kezeit. Azonban elkerülte t. barátom figyelhet az, hogy itt a szavaknak nemcsak nyelvtani, hanem a nemzetközi érintkezés megállapított technikai értelme is van és hogy — aki a nemzetközi tárgyalások elemeivel tisztában van, azt hiszem, nem fog nekem ellentmondani — a „signé“ és „paraphé“ kifejezéseknek nemzet-

közi ügyiratokban egész más tartalmat, ennek következtében egész más jogi jelentősége van. Igenis, parafiroznak és aláírnak akár kezdőbetűvel, akár az egész név kiírásával, ami teljesen egyre megy, olyan nemzetközi iratoknak, amelyeknek létesítésére, megállapítására, az erre vonatkozó tárgyalásoknak lefolytatására az illetők elküldtek. Azok, akik részt vettek a tárgyaláson, azok, akik megállapodtak bizonyos szövegre nézve, igenis hitelesítik azt a szöveget, amikor azt a megállapodást parafirozzák, aláírják. Ez a „paraphé” kifejezés nemzetközi jogi tartalma.

A „signé” kifejezés jogi tartalma, hogy az államnak, vagy az uralkodónak a meghatalmazottja, aki azután jogosítva van kötelezettségeket vállalni a souverain vagy az állam nevében. Az azután azt az innépelyes aktát írja alá, amelyben azme kötelezettségek kölcsönösen elvállaltatnak az előzetes tárgyalások alapján. Ez lehet ugyanaz a személy, lehet ellenben más ember is, mint aki a tárgyalásokat vitte és a megállapodásokat parafirozta. (Ugy van! jobbfelől.)

De menjünk tovább. T. barátom felpanaszolja azt, hogy az olasz szerződésben nincs szó arról, hogy a szerződés az osztrák-magyar monarchia részéről Magyarország egyszemélyre kívánására felmondható, de őszinte sajnálatomra még egy nagy lépéssel tovább megy, amidőn azután az 1878: XX. t.-c.-re is azt mondja, hogy hiszen abból Ausztria annyit tart meg, amennyi neki tetszik. Bocsnatott kérék, miben rejlik ez az egész reciprocitás, amelyet a sokat feldicsért 1899: XXX. t.-cikkbe iktattak? Éppen abban, hogy az egész mostani törvényes állapot, amelyet egy különálló magyar törvényvel létesítettünk és fenntartunk, addig áll fenn, amíg Ausztria is teljesíti mindazon kötelezettségeket, amelyekkel elvállalt és összeemlík az egész helyzet, megszűnik mindenféle tényleges közösség Ausztria és Magyarország között vagy legalább jogunk van azt megszüntetni, amely percben a reciprocitást Ausztria megszüntette és ezen kötelezettségeket, amelyeket ezen régebben megállapított egyezménybeli törvények rá nézve tartalmaznak, fenn nem tartja.

Ami pedig a kérdés másik részét illeti, az azután csakugyan nem tartozik Olaszországra, hogy az osztrák-magyar külügyminiszter mikor köteles felmondani egy szerződést. A legnagyobb mértékben inkorrektné volna erről egy szerződésben beszélni, amelyet Olaszországgal kötünk. Nekünk egyáltalán nem kell az olaszokkal tisztába hoznunk azt, hogy mik a jogaink a közös külügyminiszterrel szemben, hanem igenis itt van az 1878: XX. t.-c.-be beiklyezett egyezmény 3. cikke, amely azt mondja, hogyha egyetértés a két kormány között nem jön létre, akkor a külügyminiszter által, mielőtt csak egyik fél is kívánja, a szerződés felmondandó. Ez világos kötelessége a közös külügyminiszternek, világos joga a magyar államnak és semmiképpen elhomályosítani nem lehet azt a tényt, hogy e jogával Magyarország akkor élhet, a magyar állam és a magyar kormány akkor élhet, amidőn jónak látja és egy ilyen felszólítást a közös külügyminiszter a törvény értelmében teljesíteni tartozik. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Végül — és e tekintetben nagyon megkönynyítotték helyzetem a megelőző felszólalások — lássuk a törvénysértés kérdését. Sohasem vonta közülünk senki sem kétsége azt, hogy a kormány, amidőn Németországgal és Olaszországgal a tárgyalásokat megkezdte, teltette magát az 1899: XXX. törvényeknek erre vonatkozó rendelkezéseiben. Nem bocsátkozom bele magába a vitába, de egyszerűen úgy áll a dolog, hogy ezen, mondjuk, törvénysértésre nézve a képviselőház előtt tisztán áll, hogy két ut van nyitva. Ha helyesli a kormány eljárását, megadja a fölmintést, ha nem helyesli, rosszslását is fejezheti ki, vagy ha úgy tetszik, vád alá is helyezheti a kormányt. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Zaj a szélsőbaloldalon.)

Ez azt hiszem, hogy a közjog és a helyes alkotmányos felfogás kis kitéjének egyik alaptételét képezi. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon. Zaj a szélsőbaloldalon.) Dacára annak, hogy Nagy Ferenc t. barátom nézetem szerint ezt a kérdést is igen nagy elmeffel és igen helyesen világitotta meg (Ugy van! jobbfelől.) és kimutatta azt, hogy az ideiglenes szerződésre vonatkozó tárgyalások eltitálása nem lehetett a törvénynek intenciója és feladata, ezt mégis koncedálom a t. képviselő urnak. Elfogadom a vitaközös kedvéért még azt is, hogy még ezen ideiglenes szerződés megkötésére vonatkozó tárgyalások is a kormánynak olyan törvénytelen eljárását képezték, amelynek hatálya alól csak felmentvénnyel menekülhet vagy amelyvel szemben a Ház éreztetheti a maga rosszslásának, a vád alá helyezésének egész súlyát. De megtörtént-e a törvénysértés? Ettől különben teljesen független és független attól, hogy mi történjék a kormánnyal. Az a kérdés, hogy mi történjék azzal a törvényjavaslattal, amely ezen törvénytelen eljárás eredményeként a Ház sztalán fekszik. De a kérdés, törvénysértést követ-e el a Ház akkor, ha egy törvényjavaslatot törvény-

erőre emel? Hát nem contradictio in adiecto-e ez, hogy a törvényhozás akkor, amikor törvényt alkot, törvénysértést kövessen el?

Hoek János: Ez rabulisztika! (Zaj! Felkiáltások jobbfelől: Ez az igazság!)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Hát vannak Magyarországon olyan törvények, amelyek olyan alaptörvényszerű jelleggel bírnának, hogy azokat a törvényhozás egy egyszerű újabb törvényvel meg nem változtathatja? Ugyebár nincsenek? Ugyebár Magyarországon is az a sarkalatos elv áll, ami Angliában és amelyet az angol humor úgy fejez ki, hogy az angol törvényhozás mindent tehet a világon, csak férfiből asszonyt, asszonyból férfit nem csinálhat. (Derültség. Felkiáltások a szélsőbaloldalon.) A magyar pedig semmit sem tehet! Csak azt, amit Ausztria megenged! (Zaj a szélsőbaloldalon.) A magyar törvényhozás előtt semmiféle korlátokat egy korábbi törvény fel nem állhat; a magyar törvényhozás minden újabb törvény létrehozatalánál az ország érdekeit teljesen szabadon mérlegelheti, tekintet nélkül arra, hogy ezzel módosít-e egy korábbi törvényt vagy sem. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) És ennek a javaslatnak elfogadásánál és elvetésénél tisztán és kizárólag az kell, hogy irányadó legyen, hogy az ország közgazdasági érdekeit előmozdítjuk-e ezen javaslat elfogadásával vagy nem. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Én azt hiszem, hogy nyílt ajtót törnek be és köz tudomásu dolgokat ismételnék, ha indokolni próbálnám, hogy ezen javaslat igenis szolgálhat az ország közgazdasági érdekeinek. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Ennek folytán annak elfogadását ismételnem kérem. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti.

(Szünet után.)

Pap Zoltán: A parlamentáriszmusnak leki-csnyölése az, hogy a miniszterelnök újabb an szaltárságok lakomáiról üzenget a parlamentnek s a képviselőházon kívül intéz el olyan ügyeket, melyek tisztán ennek hatáskörébe tartoznak s mikor fait accompli állunk szemben, akkor jön csak ide s rákényszerít törvénytelenégeit az országgra. (Ugy van! balfelől.) Az 1899: XXX. törvényeikk keletkezésével foglalkozik. Tisza István személyében Kollonics áll ide és azt mondja, hogy előbb koldussá kell lennünk, hogy aztán szolgák lehessünk. Itt az önálló gazdasági életünk megkezdéséről van szó. Borért az állam függetlenségét és önállóságát föloldozni nem lehet. A kormány végleges szerződést kötött, amelyről a miniszterelnök is bevallotta, hogy azt tisztességes embereknek meg kell tartaniuk. Hanem most Magyarország önállóságáról van szó, azt pedig szerződésekkel eljátszani nem lehet. Szól a házszabályrevizióról. Békés időben zaklatják föl ezzel a közvéleményt. Nem az obstrukciót akarják ezzel lehetetlenné tenni, hanem más rejtett célja van ennek a revízióknak. Ha volt az ellenzéknek kötelessége, akkor most kell teljesítenie kötelességét és nevezek azt akár obstrukciónak, akár másnak, meg kell akadályozni a kormányt terve keresztülvitelében. Mondhatja száz törvény, mondhatja az országgyűlés, hogy lemond az önálló vámtérületről, ők az elemek, a Zoltánok még sem mondanak le arról. Ezeket az elemeket pedig a miniszterelnök hiába igyekszik elnyomni. Egyike-másika ugyan kimaradhat, kibukhatik, de a többi elem megerősödöttén térnek majd vissza. A javaslatot nem fogadják el. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Visontai Soma: Fejtegeti, hogy két kérdés vegyül bele a vitába. Egy szorosabban vett közjogi szempont s egy nemzetközi szempont, mint-hogy olyan államról van szó, amelyely mi szövetséges viszonyban vagyunk. El kell ismernie, hogy messzebb menő veszedelmekre a javaslat támpontot nem szolgáltat, mert a most engedélyezett borbehozatal nem jelenti a borvámklauzulát, mert ezt nem a régi vám, hanem 6.50 forintos vám mellett hozzák be. Kétségtelen, hogy csak akkor nyugodhatunk meg, hogyha a kormány a megkötendő új szerződésben semmi kedvezményt az olasz bornak nem ad. Mikor a kormány felhivatalosa utján magyarázta a megállapodást, nem nyugtatta meg az ország közönségét. Minthogy a kormány fenntartotta magának a jogát, hogy más állammal olyan szerződést köthet, amelyben elősőbb vántételeit alkalmaz, akkor — ismerje be a kormány — hogy Olaszországgal szemben is olyan pontokat kell majd alkalmaznia. Erre nézve megnyugtatóst még nem nyert a magyar gazdák közönség. Foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a szerződés ideiglenes vagy végleges-e? Egész mendőnek tartja a vitaközös, amelyet elődönteni nem lehet. Sokkal helyesebbnek tartja, hogy a borbehozatali kedvezményt most adta a kormány Olaszországnak, mintha később, akkor tette volna ezt, mikor a borprodukciónképesség nagyobb s a bor árában emelkedő irányzat mutatkozik. De helytelen a mód, amelyely ezt tette a kormány. Mert ha a törvényes formák betartásával terjesztette volna be a javaslatot, az ellentállás kisebb és más irányú lett volna. A kormány végzetes politikája az ország romlását

fogja előidézni s ezért a javaslatot nem fogadják el. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Kubik Béla: Kéri beszédének holnapra való halasztását. (Helyeslés.)

Elnök: Az ülést $\frac{3}{4}$ 2 órakor bezárja.

BELFÖLD

Koerber a királlyal. Koerber osztrák miniszterelnök ma este Budapestre érkezett. A miniszterelnök holnap Gödöllőre utazik, hogy jelentést tegyen a királlyal a politikai helyzetéről s azokról az intézkedésekről, melyeket a Reichsrath legközelebbi ülészakára tett.

Lukács László expozéja. Lukács László pénzügyminiszter tegnap délután 2 órakor ő felsége a budai várakban magánkihallgatáson fogadta; a miniszter, mint értesültünk, ez alkalommal jelentést tett az 1905. évi állami költségelőirányzatról. Lukács László pénzügyminiszter most már a jövő esztőtörtökön vagy pénteken előterjeszti a képviselőházban a költségvetést és megtartja szokásos expozéját. Ez immár a tizedik expozé, amelyet Lukács pénzügyminiszter a képviselőházban előterjeszt, de a költségvetés, amelyet az idén képviselni fog, immár a 11-dik, mert ő képviselte a parlament előtt mint ujonnan kinevezett pénzügyminiszter a Wekerle által benyújtott utolsó költségvetést is, amelynek elintézése előtt a Wekerle-kormány lemondott volt. A parlamentek történetében rendkívül ritka eset, hogy egy pénzügyminiszter egy évtizeden keresztül állandóan viselte volna hivatalát.

A népoktatási törvényjavaslat és a százszok. Már akkor, amidőn a népoktatási törvényjavaslatot még csak a kultuszminiszter által összehitt ankt tárgyalta, hallani lehetett, hogy a száz képviselők állást foglalnak majd a javaslat ellen. Most, hogy a javaslatot Berzeviczy a törvényhozás elé terjesztette, összeült a tizenegyet száz nemzetiségi képviselő és egyhangul elhatározta, hogy a törvényjavaslatot nem fogadják el, mert az szerintük a nemzetiségi törvénybe ütközik és messzeendő korlátozást jelenti az erdélyi evangélikus száz egyház autonómiájának és veszelézetű népiskolák ekszisztenciáját. Egy ma közradott kommunikéjükben kijelentik azt is, hogy elutasító álláspontjukat a parlamentben behatolón és határozottan meg fogják okolni. A továbbmenő elhatározást, ami alatt kétségtelenül azt a kérdést értik, hogy benmaradjanak-e a szabad-elvűpártban, a törvényjavaslat tárgyalásának mostani stádiumában korainak mondják és ezt az elhatározást a maguk és azok részére, akik előtt politikai maguktartásáról számot kell adniok, későbbi időpontra tartják fenn.

A szabadelvűpárt ma este hét órakor értekezletet tartott. Tárgya volt a Rábaszabályzóról szóló törvényjavaslat. Az értekezlet törvényjavaslatot Tallian Béla földmivelségi miniszter egy módosítványával tárgyalta s el fogadta, amivel az értekezlet véget ért.

A helyzet.

Budapest, október 25.

Várakozás ellenére az olasz kereskedelmi javaslat fölött megindult nagyarányú vita elért az utolsó szónokokhoz és holnap már maga a vita rendező Kubik Béla beszél. Alkalmasint utána már senki sem jelentkezik szóllásra, úgy hogy szóhoz juthat az előadó és azok, akiket mint indítványtevőket a zárszó joga megillet. Az ellenzék ezzel a meglepetésszerű visszavonulással beismerte, hogy a napirenden lévő javaslat tulságosan megérett a szavazásra, mely bizonyára holnap meg is történik. A függetlenségi párt érzi, hogy egyrészt reá nehezedik az időfecsérlésért a teljes felelősség, másrészt kerülni akarja a látszatát annak, mintha obstrukciót indított volna olyan törvényjavaslat ellen, amelyet pártkülönbség nélkül üdvözölt az ország egész közvéleménye.

Megállapodtak tehát abban, hogy a vita berekesztését nem akadályozzák tovább a legfőbb érvek emellett az, hogy a miniszterelnök a jog látszatát használhatná föl érvelő házzabályozgató indítványának megtételére. A csóndes obstrukció utolsó napját éli; holnap még annyi fog történni csupán, hogy Kubikon kívül beszél Gál Sándor és az ugronista Molnár Jenő, azután a Kossuth-párt nevében Tóth János leteszi a Ház asztalára azt a tiltakozó feliratot, melynek megszerkesztésére a legutóbbi konferencián adtak mandátumot egy öttagú bizottságnak. E feliratban a rendeletekkel való kormányzás ellen tiltakozik az ellenzék.

Vannak sokan, akik azt hiszik, hogy az obstrukció gyors frontváltozása enyhülést jelent s most már simábban fognak menni a dolgok. A külső jelek csakugyan e mellett bizonyítanak; föltűnt, hogy Polónyi Géza, aki a legszélsőbb álláspontot képviselte legutóbb az ellenzékben, rosszkedvűen és szótlanul járkált ma a Ház folyosóján, a néppárt vezetőemberei pedig s az Apponyi-frakció legnagyobb része távol tartja magát a képviselőház tanácskozásaitól. Ezt a körülményt sokan odamagyarázzák, hogy a Kossuth-párt alig fog támogatást találni a házzabály módosító indítvány ellen esetleg kifejtendő akciójához s így nem lesz ereje a legszélsőbb álláspont elfoglalására.

A függetlenségi párt újabb értekezlet összehívására nem is gondol, pedig e nélkül nem tudnak határozni abban a kérdésben, vajjon gróf Tisza István koncessziója után nem küldenek-e képviselőket a huszonegyes-bizottságba. De meg az sem remélhető újabb értekezlet nélkül, hogy meg tudják akadályozni a vitarendező-bizottság működését a revízió ellen. Vannak azonban optimisták, akik egészen más nézetet vannak. Azután ugyanis, hogy az ellenzék legutóbbi konferenciáján mindössze huszonheten voltak jelen és sok képviselő azóta a vidéken időzven, meggyőződtek arról, hogy a közvélemény nem óhajtja a parlamenti harc folytatását, — enyhébb taktikát kívánnak a jövőre nézve ezek az optimisták. Semmi jel sincs azonban arra, hogy ilyesmi készülne. A kormány félhivatalos lapja ugyanis rámutatva az ellenzék fegyverszünetére ma este a következő figyelemreélt sorokat írja egy entreffilet-ben.

Minden taktikázás a kormányt és a szabadelvűpártot hidegen hagyja. A házzabály-revizio kérdése az igazi útköz pont. E kérdésnél fog eldőlni, sikerül-e anarhisztikus törekvések dacára megővni és állandó biztosítékokkal körülbástyázni a magyar képviselőház normális működését. Sikerül-e megővni azt a szerencsétlen nízust, hogy egy marék képviselő a házzabályok kiáltó hézagai segítségével bármely pillanatban és bármily fontos kérdésben megakaszthassa az alkotmányos többség akaratát. Hosszabb vagy rövidebb ideig folyik-e az olasz egyezmény körül a vita, annak nincs semmiféle jelentősége a házzabály-revizio kérdésében. A probléma itt van egész nagyságában. Megoldására nézve a kormánynak és a szabadelvűpártoknak megvan a szándéka, a terve s az elszántsága. Apró taktikai lépések azon semmit sem változtatnak.

A helyzet képhez tartozik még az, hogy a vitázás következtében gróf Tisza István miniszterelnök csak a jövő héten fogja megokolni házzabálymódosító indítványát.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, október 25.

A balti flotta szerencsétlen ágyulövési háttérbe szorítják a haretérről érkező táviratokat, amelyek különben is a már lezajlott csaták még ismeretlen részleteire szorítkoznak. Az angol közvélemény a példátlan eset megtorlását követeli és hogy az angol kormány sem hajlandó zsebvégvágni Rosdesztvenszki hőstettét, bizonyítja az, hogy már tegnap elküldte jegyzékét Pétervárra, nyers hangon megízenve, hogy az ügyben semmiféle halogatás nem engedhető meg. Anglia tehát gyors s határozott elégtételt kö-

vetel a példátlan esetért. Péterváron egyelőre a „hivatalos sajnálkozással” szeretnének menekülni a következmények elől, de kétségtelen, hogy az orosz kormány bőséges kárpótlást is fog adni az áldozatok családjai számára. Komoly bonyodalmak tehát nem fognak származni a balti flotta első ágyulövései miatt. De vezetőinek tehetetlensége és bárgyúsága folytán tartani lehet attól, hogy a Malakka-esethez és a halászfloilla-aférhez még egy harmadik hasonló eset fog sorakozni. Angolországban pedig az izgatottság oly nagy és a békeszerető Balfour miniszterelnök állása annyira megrendült, hogy minden újabb incidens maga után vonhatja a minisztérium bukását s ezzel változást is a nemzetközi viszonyokban. És akkor megint elérkeznek Chamberlainnak, a telivér angol államférfiúnak ideje, aki egykor a Fasoda-kérdésben oly nagy sikerrel védte meg a brit érdekeket. Az orosz flottának azonban semmi esetre sem szabad több ily baklövést elkövetnie. Eddig azt mutatta meg, hogy Oroszországot nem tudja kirántani a háborúból, úgy látszik, egy újabb háborúba sodorni könnyebben tudná.

Anglia követelése.

London, október 25.

A kormánypárti lapok éles hangon egészítik ki a kormány tegnapi hivatalos kommunikéját, amely szerint haladéktalan felszólalás ment Pétervárra sürgős elégtételt követelve. Valamennyien azt jelentik ki, hogy Anglia most nem fogja tűrni, hogy ugyanaz történjék, ami annak idején a Malakka-ügyben történt, amikor Oroszország az angol kormány előterjesztésére azt felelte, hogy előbb a tényállást önállóan meg kell vizsgálnia. A két hulli halott, akiknek fejét az orosz golyók letépték, miközben békés foglalkozásuk után jártak, továbbá a sebesültek elegendő bizonyító anyagot szolgáltatnak. Azok a szokásos halogatások, amelyek az orosz állami hivatalokban divatoznak s amelyek az ügyeknek elintézését a végtelenségig nyújtják, ebben az esetben nem fognak érvényesülni, mert az angol kormánynak az orosz hivatalos eljárás-hoz semmi köze sincsen, annál inkább, mert Angliának módjában áll, hogy a bűnösöket maga megfenyítse, ha Oroszország huszonegy óra lefolyása alatt a legteljesebb elégtételt nem szolgáltatja. Az az angol flotta, amely Gibraltár környékén van, a legelső parancsszóra elvághatja a balti flotta útját. Ami már most az elégtételt illeti, amelyet Anglia az orosz kormánytól követel, az összes lapok egybehangzóan kijelentik, hogy Anglia semmi esetre sem fogja beérni pusztá bocsánatkéréssel s azzal az ígérettel, hogy a sebesülteket, illetőleg a halottak hátramaradtjait megfelelő anyagi kárpótlásban fogják részesíteni, hanem Anglia föltétlenül követeli a bűnös tisztnak megfelelő nyilvános megfenyítését, aki a védtelen angol halászok ellen való gyilkos merényletet megparancsolta. Nincs az a pénzösszeg, amelyért Anglia hajlandó volna ettől a követeléstől elállni, s habár itt is jól tudják, hogy a bűnösök elítélése bizonyos ideig el fog tartani, mégis Oroszországnak erre vonatkozólag haladéktalanul kötelező ígéretet kell tennie, hacsak azt nem akarja, hogy Angliával konfliktusa támadjon.

London, október 25.

A sajtó ma keményebb hangot használ Oroszország ellen, mint tegnap. A lapok kijelentik, hogy a mentegetőzést és nyilatkozást nem tekintik elegendőnek. A hibás tisztek megbüntetését és a balti hajóhad útjának feltartóztatását kell követelni, mert különben Anglia kénytelen volna megvédelmezni a nemzetközi kereskedelmet az illetlen gyilkos hőbortok ellen. Több lap különösen tartja, hogy a cár eddig nem fejezte ki részvételt az eset áldozatai iránt,

London, október 25.

(Reuter.) Az angol kormány a Pétervárra küldött jegyzékben bizonyos határozott követeléseket tett. Ezek között első sorban kívánják a kellő mekkövételt az oroszok cselekedéért és teljes kárpótlást az orosz hajóhad igazságtalan tettének áldozatai számára. Ezenkívül a vizsgálat azonnal való megindítását követeli és pedig olyan feltételekkel, melyek biztosítást nyújtanak az iránt, hogy a vizsgálat eredményét megfelelő intézkedések fogják követni.

Edvárd király akciója.

London, október 25.

Edvárd királyt mélyen megrendítette a csatornán történt támadás és személyesen fáradozik azon, hogy a konfliktus békésen elsimuljon. Mihelyt a király értesült a történetekről, azonnal lord Lansdowne után küldött, azonban ő nem volt Londonban. A király táviratoztatót, hogy siessen haza, a vasútállomásnál pedig már várta Lansdowne-t a király szárnysegéde, hogy azonnal a palotába kísérje a lordot. A palotában azután órákosszat tanácskozott Edvárd király Lansdowne-nal és a király kívánságára lord Balfour is táviratilag hívták haza skóciai birtokáról. A királyi palota körül ezer-meg ezernyi nép lelkes ovációt rendezett a király mellett. Edvárd király nem mutatkozott az ablaknál, nehogy alkalmat adjon a népek az Oroszország ellen való tüntetésre.

Edvárd király a hulli polgármesternek kétszáz guineát küldött az orosz hajóraj áldozatai számára. Ugyanerre a célra a királyné száz font sterlinget küldött. Kisérlő levélben a királyné részvétének ad kifejezést és érdeklődik a sebesültek iránt. A polgármester a város nevében táviratot intézett Balfour miniszterelnökhöz, amelyben arra kéri, hogy vegyenek teljes elégtételt és gondoskodjanak arról, hogy újabb orosz tulkapások ne történjenek. A miniszterelnök azt felelte, hogy teljesen bizalommal lehetnek a kormány eljárása felől.

Az elégtétel.

London, október 25.

Pétervárról jelentik, hogy a kormánykörök végtelenül föl vannak háborodva Rosdesztvenszki admirális ellen s azt mondják, hogy ez a tengernagy mindig széleslyét és önkényét szokta követni. Így például a tengernagy vezérkari megparancsolta neki, hogy naponként küldjön táviratot a balti flotta utjáról, s ennek ellenére mindéddig egyetlen táviratot sem küldött. A kormánykörök emiatt nagyon idegesek és attól félnek, hogy a balti flotta további útján is egymást fogják érni a sajnálatos események. Pétervárott természetesen azt mondják, hogy a kormány diplomáciai bocsánatkérésre hajlandó és hogy a katasztrófa által sujtott áldozatokat a legdusabb anyagi kárpótlásban fogja részesíteni.

A cár egy külön futára titkos rendeletekkel és utasításokkal ma elutazott innen a balti hajórajhoz.

London, október 25.

Gróf Benckendorf orosz nagykövet ma délelőtt tárgyalt Lansdowne marquis külügyminiszterrel a külügyi hivatalban, hol Seymour King képviselő és a halászkiránt érdeklődő személyiségek is megjelentek.

Tüntetés az orosz nagykövet ellen.

London, október 25.

A rendőrség széleskörű intézkedéseket tett tegnap gróf Benckendorff orosz nagykövet személyes biztonsága érdekében; mert híre kelt, hogy nagy tüntetés készül ellene. Azonban minden óvintézkedése nem tudta megakadályozni a tüntetést. A pályaudvar előtt egybegyűlt tömeg a vonat megérkezéséig azzal szórakozott, hogy a nagykövet inasát és kocsisát gyors megjegyzésekkel illette. Amikor azután a doveri gyorsvonat a pályaudvarra robotott, a

tömeg egy fölszaporodott, hogy a vasúti személyzet alig tudott a nagykövet számára fogathoz utat nyitni. Egy pillanatilag úgy látszott, mintha a tüntetők meg akarnák támadni, de azután beérték azzal, hogy fűtyültek, ordítottak és gyalázó szavakkal illették a nagykövetet, aki egy pillanatilag sem vesztette el hidegvérét. Amikor kocsijába szállt, a tüntetők óriás lármát csaptak, pipáltak, fűtyültek és valamennyien azt kiabálták: *Szégyen, gyalázat! A nagykövet loval ettől az óriás lármától annyira megijedtek, hogy megbokrosodtak. A rendőrök körüvérték a kocsi és gondoskodtak róla, hogy a nagykövet bántalmazás nélkül juthasson el a palotájába.*

A *Daily News* írja: Gróf Benckendorff orosz nagykövet röviddel Londonba érkezése után fölhatalmazta egyik munkatársunkat, hogy mondja meg nevében az angol népnek, hogy mindaz, ami Hullnál történt, csak *sajnálatos incidens és semmi más. A nagykövet meg van győződve arról, hogy úgy hazúja, mint az ő sajnálkozását fölösleges külön hangoztatni.*

A hőstett oka.

Páris, október 25.

A *Matin* tudósítója az orosz-angol incidens illetőleg beszélgetést folytatott az orosz torpedónaszád parancsnokával. Ez azt mondta, hogy a halászbárkák összelövöldözését el sem hiheti. Azt véli, hogy az orosz hajók a köd miatt a nemzetközi határozmányok szerint ágyúlövéseket tettek, hogy elkerüljék a baleseteket. *Rosdesztvenszki, a hajóhad parancsnoka — ugymond — maga az elővigyázatosság. Az összes Kelet-Azsiába menő hajók el vannak látva szikratávíróeszközökkel. Ma éjjel az egyik torpedónaszád Cherbourgba való érkezésekor a következő szikratávíró útján továbbított sürgőnyt kapta:*

— *Kettőzettek meg óvatosságotokat, az ellenség az oldalcsatornában van.*

Elsülyedt japán torpedónaszád.

London, október 25.

A *Daily Telegraph* jelenti *Csifuból* tegnapi hírek: Dainii kínai jelentések szerint egy japán torpedónaszád a port-arthuri kikötőhöz közeledtében aknába ütközött és elsülyedt. A dainii kínaiakat kis japán kereskedelmi gőzösök látják el élelmiszerekkel. A Port-Arthur alatt lévő csapatok sokat szenvednek a hidegtől.

A balti flotta utja.

Brest, október 25.

Ma délelőtt Quessánál három orosz torpedónaszádrömböt és egy szeszahajót láttak nyugati irányba haladni.

Egy angol munkás bosszúja.

London, október 25.

A *Reuter-ügynökség* jelenti *Cardiff*-ből: Az *Esperanza* nevű orosz gőzös, amely tegnap este az orosz hajóknak szánt készletekkel akarta elhagyni a kikötőt, délután süllyedni kezdett. A *Daily Telegraph* szerint a vizgálat kiderítette, hogy a hajót a vizvonal alatt megfúrták. A hajó délelőtt egészen rendben volt. *Cardiffban* azt hiszik, hogy a hajón foglalatokodott egyik munkás követte el a tettet, hogy megbosszulja az orosz hajóhadnak az angol halászbárka-raj ellen intézett támadását. A hajórakomány, a *Dail Mail* szerint, százezer font sterlinget, vagyis két millió négyszázezer koronát ért.

Újabb ágyútűz.

London, október 25.

A *Daily Chronicle* jelenti *Portsmouth*-ből: Tegnap este a tenger felől mintegy huszonöt mérföldnyi távolságból újra ágyútűz hallottak. Éjfél körül kiindult az admi-

ralitás egy vontatóhajója. A tüzelés nagy izgatottságot keltett, de azt hiszik, hogy az orosz hajóhad jelzőlövéseket váltott és ködlövéseket tett.

Csend a harctéren.

London, október 25.

Mandsuországbán meg mindig tart a csend; a rossz idő és hideg lehetetlenné tesz minden hadműveletet, de amellett minden jól azt mutatja, hogy a Saho folyótól délre már legközelebb nagy csata lesz. Az oroszok október 21-én újra átléptek a Sahón és sáncműveket építettek, miközben a japánoknak igen jelentékeny veszteségeket okoztak. Az ellenséges haderők mindössze hat versztnyire vannak egymástól. *Oyama* tábornagy jelenti, hogy a Saho folyón vívott csata után hétézer orosz halottat temetett el, s minthogy az oroszok saját bevallásuk szerint nyolcezer halottat temettek el, ennél fogva ebben a csatában az oroszok összes vesztesége halottakban tizenétezer ember.

Pétérvár, október 26.

(Hivatalos.) *Kuropolitin* tábornok távirata jelenti 24-ikéről: Az első mandsuországi hadseregnél a mai napon nem történt összejövetel az ellenséggel.

Tokio, október 25.

A japánok a Saho mellől nem vonulnak vissza, hanem attól délre három kilométernyire megerősítették állásaikat. Azáltal *Linsiput* még mindig megszállva tartják. *Kuropolitin* jobbszárnya erősen veszélyeztetve van.

Port-Arthur ostroma.

Pétérvár, október 25.

A *Brseviya Vjedomoszi* tudósítója jelenti *Csifuból* tegnapi kelettel: Megbizható hírek azt mondják, hogy *Dainii tele van japán sebesültekkel.* A japánok megengedik, hogy a rohamkor tizszer annyi japán esett el, mint orosz. A japán katonákat, kik a rohamokon résztvettek, siralmas erkölcsi állapotuk miatt *Mandsuriába* helyezik át és friss csapatokat helyeznek oda, mert az előbbi oszromokon résztvettek fanatizmusuk dacára sem akarnak újból a rohamban résztvenni. A japánok Port-Arthur ellenállását a kínaiak támogatásának és segítségének tudják be. *Csifuban* rendőri szolgálatot szerveztek, hogy kikémleljék a kínaiak dolgaiat a *Kvantung* félszigeten. A kínaiak megfélemlítésére kijelentik a japánok, hogy mindazokat a kínaiakat, akiket Port-Arthurban találnak, kivégeztetik. A japán konzul azt a híresztelést terjeszti, hogy kínaiakat láttak a port-arthuri orosz sereg soraiban. Port-Arthurt erősebben lövöldözik, mint valaha.

Japánok Bremerhavenben.

Bremerhaven, október 25.

Ma indult utnak a *Willehad*t gőzös az Oroszországból kutasított 890 japánnal. A *Willehad* mellett álló *Gera* fődélzetéről a berlini japán követség meghatalmazottja pompás bucsuszavakat intézett földieihöz, kik mindannyian a fődélzetet állottak és szakadatlanul *Banzáj!* kiáltásokat hallattak az észak-német *Lloydra.* A zene szakadatlanul a japán himnuszot játszotta.

HIREK

Budapest, október 25.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Október 15-én új előfizetést nyit a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Ferdinánd Károly főherceg utja.** *Bécs*-ből jelentik, hogy a király felmentette *Ferdinánd Károly* főherceget a dandár-csapatparancsnokság alul. A főherceg több hónapig utazni fog és visszaérkezése után más állást fog elfoglalni.

— **Az új francia főkonzul.** *Páris*-ből jelentik, hogy a *Bangkokba* kinevezett *Riffault* főkonzul helyébe *de la Martinière* vancsói főkonzult nevezték ki budapesti francia főkonzullá.

— **Apponyi üdvözlése.** *Pozsony* megye közgyűlése néhány héttel ezelőtt elhatározta, hogy gróf *Apponyi Albert* amerikai utjából való visszatérése alkalmából üdvözlő és megbizta az alispánt, hogy az üdvözlőlevelet a gróffal alkalmas módon üdvözölje. E határozat értelmében ma *Klempa Bertalan* alispán *Burion* Pál kíséretében *Eberhard* utazott. A pozsony megyei köz-művelődési egyesület részéről *Oberschall* Pál jogtanár csatlakozott hozzájuk. Az alispán üdvözlő-beszédére *Apponyi* kijelentette, hogy a napn várta megtiszteltetés annál jobban esik neki, mert kedves szülőföldjéről ered. Az üdvözlő küldött-séget gróf *Apponyi* ebedre hívta meg.

— **Gróf Montecucoli a Házban.** A hadtengerészet új parancsnoka, gróf *Montecucoli* tengernagy *Budapestre* érkezett, hogy új állásában a magyar kormány tagjainak bemutatkozzék. A tengernagy ma délben megjelent a képviselőházban s *Perceál* Dezső elnöknel rövid látogatást tett, délután pedig hadsegéde kíséretében a miniszterelnökségi palotában gróf *Tisza* István miniszterelnöknel tett látogatást.

— **A szerb király ajándéka.** A budapesti kereskedők belgrádi látogatása alkalmából azt jelentették a minap, hogy *Péter* szerb király a látogatás örömeire a magyar nemzetnek fogja ajándékozni azt a két zászlót, amelyet a szerbek 1848-ban a magyaroktól elvettek. *Belgrádból* most azt jelentik, hogy ez a hír téves, mert *Péter* király erre vonatkozólag nem nyilatkozott. A banketten, amelyet a magyar vendégek tisztelőre rendeztek, a király-nak ilyen nyilatkozatról, nem is volt szó.

— **Cirill nagyherceg utazása.** *Köburg*-ból jelentik, hogy *Cirill* nagyherceg egy ideig még ott marad, azután *Olaszországba* utazik. Az orvosok azt ajánlották neki, hogy idegessége miatt tartózkodjék a délvídeken. A nagyherceg karácsony után, ha addig teljesen meggyógyul, hajón Kelet-Azsiába megy, ahol ismét beáll a harcok közé. Híre járt, hogy a nagyherceg nőül veszi az unokatestvérét, a hesseni nagyherceg elvált feleségét. Ezt a hírt illetékes helyről megcáfolják, bár csak azért is, mert orosz ritus szerint az unokatestvéri viszonyt éppen olyan szoros köteléknek tartják, mint a testvéri viszonyt.

— **Szerdahelyi József szobra.** *Hódmezővásárhelyről* írják, hogy ott szobrot emelnek *Szerdahelyi József*-nek, aki a múlt század 30-as éveiben uttörője volt a nemzeti irányú színésznek. A szobor-bizottság elnöke *vároasserzte* grüjtést indított és a városi tanács erre koronát szavazott meg e célra. A szobrot a szinkör elől állítják fel és a leleplezés a jövő tavasszal lesz. *Prielle* Kornéliát, akinek *Szerdahelyi József* apása volt, külön hívják meg az ünnepélyre.

— **Lueger tisztelője.** *Bécs*-ből jelenti egy távirat, hogy *Lueger* polgármestert nagyon sokan üdvözölték hatvanadik születésnapja alkalmából. Az üdvözlők közt vannak *Ferenc Ferdinánd* főherceg és neje is, akik *Konopistból* megleghangú táviratban gratuláltak a magyarfalu polgármesternek.

— **Az angol hajóraj Fiumében.** *Fiumé*-ből jelentik, hogy az angol hajóraj a hivatalos program szerint holnap reggel érkezik *Fiumé*-ba. A hajóraj egyik osztagja a flottaparancsnok vezérére alatt ugyanakkor *Pólabá* megy, míg egy másik osztag *Custance* ellentengernaggyal *Fiumé*-ba érkezik. Az angol hajók 29-ig maradnak *Fiumében*.

— **Andrássy Dénesné temetése.** Holnap, szerdán helyezik örök nyugalomra az egy évvel ezelőtt elhunyt gróf *Andrássy Dénesné* tetemét a férje által emelt krasznahorkai mauzóleumban. Mint *Rozsnyóról* táviratoztak, a temetési szertartásra a délutáni vonattal *Bubics* Zsigmond kassai megyéppüspök is odaérkezett kíséretével együtt. A pályaudvaron a rozsnói káptalan élén *Podracsy* István címzetes püspök, nagyrépost az egyházmegye papsága nevében szép beszédben köszöntötte fel a főpásztort. Fogadására megjelentek *Hámos* főispán, báró *Forster*, a műemlékek bizottságának elnöke, *Sziklay* polgármester s

a város nagyszámu előkelő közönsége. Rozsnyó város impozáns gyászpompát öltött. A temetési szertartásra számos küldöttség érkezett.

— A gyermek és az újság. Egy dán tanítógyűlés foglalkozott a minap ezzel a kérdéssel, amelyet pedig már rég megoldottak maguk a — gyermekek. Olyik gyermek, akit a szülei elültanak az újság-olvasástól, titokban cseni el az újságot és lopva olvassa a nagyvilág eseményeinek hü és élénk leírását. Újságolvasás nélkül ma már a zsenekoru ember sem tud megenni. A szülők felfogása azonban még nem egységes ebben a kérdésben. Vannak, akik helyeslik, hogy gyermekeik már kicsi korukban pillantanak bele az élet tükrebe, de olyanok is vannak, akik a gyermeklélek naivságát féltik az újság szépitgetés nélkül megírt közleményeitől. A gyermekek azonban mindenképpen olvassák az újságot. A dán tanítók is látják a helyzetet és úgy igyekeznek megoldani a kérdést, hogy valóságos leckéket akarnak adni növendékeiknek az újságolvasásból. Rendben volna a dolog, ha az élet gyakorlati követelményei szerint igazodnék a tanítás. A dán tanítók azonban külön írott újságot akarnak a zsenekoruk kezébe adni. Ami azt jelenti, hogy az igazi újságot eldugják előlük és megint csak folytonos dajkaméséssel akasztanak meg gondolkodásuk fejlődését. Ez pedig megint csak félmunka. A gyermekek majd köteleességszerűen olvassák a számukra készült újságot, amikor aztán a tanító ur elfordul, a szekrény tetéről vagy a fiókból megint csak előkerítik az igazi újságot. Mindenki tudja ezt tapasztalatból magáról is. Ha volt is gyermeklapja, mellette megvolt a maga lábzsurnálja is. Ez ellen aligha találnak orvosságot a dánusok.

— Doyen a rákbetegségről. Párisból jelentik, hogy az orvoskongresszus alkalmával Párisban idős orvosok meglátogatták Doyen tanár klinikáját. Doyen tizenöt beteget mutatott be, akik közül néhányan már meg is gyógyultak. Dr. Czerny heidelbergi orvostanár nézete szerint nem lehetetlen, hogy a betegek a szérummal való befejeskedés nélkül is meggyógyultak volna, mert hiszen előbb megoperálták őket. Dr. Metschnikov, a Pasteur-intézet aligazgatója, erre azt válaszolta, hogy viszont az sem lehetetlen, hogy a befejeskedés következtében gyógyultak meg. Az, amit nekünk Doyen mutat — felelte Czerny — mindenesetre nagyon értékes és ha az ő befejeskedése segélyével megakadályozható, hogy egy már megoperált rák recidiváljon, ugy ez az emberiség száza reménységének tág perspektíváját nyitja meg.

Doyen kijelentette, hogy különösen olyanokat, akiknek a családjában rákbetegség van és akik ilyenformán félnek attól, hogy maguk is megbetegedjenek, beoltás utján meg lehetne védeni a rákbetegség ellen.

A kongresszus tagjai méltányolták Doyen tanár érdemeit és dr. Czerny ezt jelentette ki:

— A betegek, akiket Doyen nekünk mutat, most igen jól érzik magukat. Ez elég, hogy a kezelés hatásos voltát elismerjük. Ha Doyen csak tíz percentját gyógyítja is meg betegeinek, ez már csudlatramoltó.

— *En öven százalékát meggyógyítom* — felelte Doyen — eltekintve az egészen reménytelen esetektől. Az elpusztult szervet azonban már nem tudom pótolni.

— Köszönet a sajtónak. Bécsből jelentik, hogy a szász királyi követség a *Politische Correspondenz* utján a következő köszönetet tolmácsolta a magyar sajtónak.

Boldogult György szász király ő felsége elhalálozása alkalmával tanusított, szívből eredő és megható részvételért a szász királyi követség legfelsőbb megbízás alapján mélyen érzett köszönetét fejezi ki.

— Alapkövetétel a poliklinikán. A Budapesti Poliklinikai Egyesület Szövetség-utca 14—16. sz. alatt épülő ambulatóriumának 27-én lesz az alapköveteteli ünnepe. Az ünnepi beszédet ez alkalommal gróf Apponyi Albert, az

egyesület elnöke fogja mondani. Az egyesület ezen az uton hívja meg tagjait és az érdeklődő közönséget az ünnepre.

— A szaharai császár. Jacques Lebaudy megint hírt ad magáról. Amsterdamból jelentik, hogy az ottani bíróság elutasította a szaharai császárt, aki egy ottani újság ellen pert indított, amiért egyik számában örültnek nyilvánította. Ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy a brüsszeli Olympia-színház ellen is pert ne indítsion, amiért legújabb revuejében ugyesen színrehozta Szahara császárnak leendő udvarát.

— Egy altábornagy halála. Bécsből jelentik, hogy lovag Brunner Mörice altábornagy, osztályfő a közös hadügyminisztériumban, meghalt. Az elhunyt a katonai vérérdítések terén jeles szakember volt. Katonai műszaki kérdésekről több könyvet írt.

— Incidens a képviselőházban. A képviselőház mai ülésén kellemetlen kis incidens történt Kossuth Ferenc beszéde alatt. A IV-ik számú karzatot ült egy a polgári osztályhoz tartozó férfi, aki egyszerre csak kihajlott a karzatot s egy csomó nyomtatványt dobott a kormánypárti képviselők közé. A nyomtatványban, amelynek gróf Buttler János az aláírása, arra kéri az illető a képviselőket, hogy őt, aki a Buttler grófok utolsó sarja, segítsék jogaihoz. Azt mondja az illető a nyomtatványban, hogy a Buttler grófi családban nem állott be magvaszakadás, de őt, mint földhöz ragadt szegény munkásembert nem akarják elismerni az illetékes körök a család tagjának. A karzatot lévő teremtiszt megragadta a nyomtatványokat dobáló embert s kivette a teremből. Ez eset nem keltett nagyobb zavart a Házban, de Kossuth beszéde mégis megakadt egy kis időre, mert az ellenzéki képviselők a papírlapok után kapkodtak. Perczel Dezső házelnök erre így szólt:

— Folytassuk a tanácskozást. A Ház méltósága azt kívánja, hogy az ilyen dolgot ne vegyük észre.

A teremtiszt a háznagy hivatalba vezette az illetőt, aki itt azt mondta, hogy ő gróf Buttler János. A vallatás során kitént, hogy a gróf egy ezüst evőeszközzel alkalmazottja. Buttler János gróftól átadták a rendőrségnek. A Ház elnöksége felkérte ezuttal a rendőrséget, hogy a jövőben lehetőleg akadályozza meg a maihoz hasonló s az utóbbi időben gyakorta ismétlődő iratdobalásokat. Az V. kerületi kapitányság Buttler botránnyokozását 30 korona pénzbírságra ítélte.

— Az állami tisztviselők mozgalma. A tisztviselők ismét akcióba lépnek helyzetük javítása végett. Az előkészítő-bizottság tegnap esti ülésén azt jelentette az előadó, hogy az előkészítőket befejezték. Az előkészítő-bizottság így átalakult végrehajtó-bizottsággá. Ezután az előadó bemutatta a kibocsátandó felhívás tervezetét, amelyet a végrehajtó-bizottság némi változtatással jóvá is hagyott. E szerint az ország összes állami tisztviselőit országos értekezletre hívják össze Budapestre a vármegye-háza dísztermébe, hogy az első fokozatok betöltését kérelmezzék a kormánytól. Annál inkább sürgős az előadó jelentése szerint ez a kérelem, mert az általános drágaság miatt a tisztviselők helyzete türelmetlen s a fizetés-emelés többletének legnagyobb részét a háztulajdonosok házbéremeléssel vették igénybe. A bizottság nem drágasági pótlókat kér, hanem az őrösen hagyott I-ő fok betöltését. A felhívásokat és a meghívókat a legközelebbi napokban fogják kibocsátani és az ország összes állami hivatalaihoz megküldeni.

— Kirabolt ékszerbolt. Kopenhágából táviratozzák: Egy ékszerbolt üzletében a múlt éjjel betöréses lopást követtek el. A tettesek két erős ajtó felzúszították, amelyek közül a belső erős vasból volt. Az eddigi megállapítás szerint 200.000 korona aranytárgyat loptak el. A tolvajok szerszámaikat ott felejtették és a betörést a rendőrség véleménye szerint valószínűleg külföldi betörők végezték.

— Halálozás. Lipsicz Lipót, az orth. izr. hitfelekezetet közvetítő-bizottság elnöke, meghalt. A megboldogult nagy szakutódos volt és zsidó körökben nagy népszerűségnek örvendett. Évtizedeken át Abauj-Szánthón volt főrabbi és

midőn az orthodoxok orsz. elnöke, Reich meghalt, Lipsiczet választották meg elnöké, mely minőségben egy évtizeden át az orthodox zsidóság érdekeit hazafiás irányban szolgálta.

Stoczek Károly, a *Bácskai Ellenőr* szerkesztője 62 éves korában meghalt. Stoczek a lapot 25 évig szerkesztette és a lap most meg fog szünni. Az elhunyt városi költségen temetik el.

— A magyar darabant testőrség egyenruhája. Báró Fejérváry Géza, a magyar darabant testőrség kapitánya megkezdte a vezetése alatt álló testőrség szervezési munkálatait. Elsősorban az egyenruházat kérdését kívánja megoldani s a végből Nyiri Sándor honvédelemi és Berzevicsy Albert közoktatásügyi miniszterhez fordult, miután a ruházat megállapításánál a katonai szempont mellett a művészeti és historiai szempontot is figyelembe akarta venni. Berzevicsy miniszter e szempontok megállapítására kiváló szakfőriaikat és művészeket kért föl, köztük Szalay Imre miniszteri tanácsost, a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatóját, dr. Marczali Henrik egyetemi tanárt, a kiváló történettudóst, Benczur Gyula, Vágó Pál és Nemes Mihály festőművészeket. E szakfőriak a történelmi szempont figyelembevételével most dolgoznak az új magyar testőrség egyenruházatának és jelvényeinek megalkotásán.

— Házasság. Dr. Haimann József, Beszterce-Naszódvármegye tiszteletbeli főorvosa ma tartotta esküvőjét Schwartz Rika kisasszonnyal Marosvásárhelyt.

— Egy szakegyesület felfüggesztése. Gróf Tisza István mint belügyminiszter ma felfüggesztette működésétől az asztalosok szakegyesületét. Erre az intézkedésre mindenféle panaszok adtak okot, amelyek a legutóbbi sztrájk- és bojkottmozgalmak során fakadtak ki. Nemrégiben a Lingel Károly és fiai asztalosgyárában tört ki sztrájk s bár a munkások jelentékeny része nem lelkesedett a mozgalomért, az asztalosok szakegyesületének vezetősége fenyegetéssel rájuk erőszakolta a sztrájkot. A cég főnökei az általános drágaságra való tekintettel, ösztázelékos bérjavítást, tízedfél órai munkaidőt s az olyan munkás részére, aki egész éven át náluk dolgozik vagy az e célra választott tisztagy munkásbizottság által törvényesnek elismert okból hagyja ott a munkát, minden munkában töltött hét után még egy korona fizetésjavítást biztosítottak írásban s kötelezték magukat a műhelyek egészségügyi tisztántartására. De a szakegyesület vezetőségéből alulak sztrájkbizottság még a szakegyesület bizalmifőriának elismerését és a munkások huss százelékos emelését követelte. A munkások többsége elfogadta a cég ajánlatát és mai gyűlésén a munkabaállást határozta el, mire a szakegyesület sztrájkbizottsága leszurással és agyonveréssel fenyegette meg azokat, akik munkába merészelen állani. Erre a dolgozni kívánó munkások öt társukat megbízták, hogy törvényes ortalmat keresessenek gróf Tisza István miniszterelnöknel, mint belügyminiszternél, a szakegyesületi sztrájkbizottság terrorizmusa ellen. A miniszterelnök ma délelőtt fogadta a küldöttséget, amelynek Szikora Zoltán, a hazafiás alapon szervezett munkások egyik vezetője volt a szószólója. A miniszterelnök kijelentette a munkásoknak, hogy a törvény biztosította egyéni szabadságot, mint az ember legdrágább kincsét, megoltalmazza és elismeri a sztrájk jogosságát, de azt nem tűri, hogy bárkit is erőszakkal akadályozzanak a munkában. A panasz alapján az asztalos szakegyesületet felfüggeszti működésétől, azokat pedig, akik a munkásokat szabad elhatározásukban gátolják, a legszigorúbban megbünteti.

— Soós bíró szökése. Soós bíró szökéséről a rendőrség táviratilag értesítette a kikötővárosokat, a hazai és külföldi rendőrhátóságokat. Azokba a városokba, ahol Soósnak rokonai vannak, detektívek utaztak, de a nyomozásnak eddig semmi eredménye nincs. Ma egy kábelátvart érkezett Budapestre, amelyben Soós Kálmán azt írja, hogy szerencsésen megérkezett Newyorkba, ahol minden nehézség nélkül partra szállt s most már teljes biztonságban érzi magát. A megszökött bíró Zsigmond-utcai

lakását még mindig detektívek őrzik, s a vidéki városokban is erősen kutatja Soós Kálmán nyomát a budapesti rendőrség.

— **Szerencsétlenség a vadászatban.** A tordai vadásztársaság tagjai a Torda város nagyerdejében hajtóvadászatot rendeztek. Az utolsó hajtásban Gaál Mór kövendi földbirtokos farkasra lőtt, de a farkast elhibázta és Szász Gyeraszim hajtót lágyékon találta. Szász két perc múlva meghalt. Gaál Mór maga jelentkezett és a meglőtt ember temetéséről, valamint visszamaradt családjáról gondoskodott.

— **Merénylet egy szállótulajdonos ellen.** Grábeli jelentik: a Daniel-nyers tulajdonosa, Leitner Rezső ellen tegnap este gyilkossági kísérletet követtek el. Körülbelül 6 órakor egy férfi szobát bérelt a szálló egyik másodemeleti szobájában. Miután elfoglalta szobáját, a szálló tulajdonosával óhajtott beszélni. Leitner azonban felsietett az idegenhez, aki helylyel kínálta meg és egy levelet nyújtott át neki olvasás céljából. Mialatt Leitner a levél kibetűzésével volt elfoglalva, az idegen az ágyból egy két kendőbe kötött nagy követ vett elő és hatalmas csapást mért Leitner fejére. Felíg kabátlan sikerült a második csapást elhárítani magáról és aztán úgy megrugta az idegent, hogy a követ kiejtette kezéből. Közben Leitner vérbeborult arccal menekült az ajtó felé, segítségért kiáltotta. A szálló személyzete gyorsan megjelent, lefogta a merényletöt és átadta az időközben odaérkezett rendőrnek. A merénylet *Polotschnig* Emilinek kivjáka, 30 éves, betörés miatt már büntetve volt és eleinte még tagadt minden felvilágosítást arra nézve, hogy miért követte el a merényletet. Sok faggatás után végre bevallotta, hogy tettét bosszúból követte el. Egy nappal előbb ugyanis könyörgött Leitnernek, hogy alkalmazza szállójában mint szolgát, ő azonban nyersen modorban elutasította.

— **A kerepesi-uti ásatások.** Panaszos levelet kaptunk a mai postával. Szól a panasz felszaggatott aszfaltról, épségükben fenyegetett boltkirakatokról és egyéb károkról. Egy kereskedő sohajtja el ezeket a dolgokat levelében, amely ime hadd beszéljen világosabban:

Vajon van-e tudomása a nagyméltósági Kereskedelmi miniszternek s a tek. fővárosi tanácsnak arról, hogy a kereskedők a Kerepesi-úton mennyire károsodnak azzal, hogy a járdát az egész utvonalon a közönségtől elvonják, felszakítják, hogy a kirakat üvegeit a röpülő kavicsoktól megóvjuk, kénytelenek vagyunk a vasredőnyüket lehuzva tartani? Eppen most a házbérnegyed előtt, amikor minden kereskedőnek a bevétele szükségesége van, vajon nem lehetne-e módot találni arra, hogy ilyen károsító munka éjnek idején vagy a kora reggeli órákban történhetne és a kiásott árkokat deszkával befednék s a gyalogjárót szabad használatra bocsájtának a közönségnek és a kereskedők sem károsodnának olyan érzékenyen?

Tisztelettel:
Stüller Jakab.

— **Sima Ferenc halotti levele.** Egy szegedi újságban olvastuk, hogy az ottani ügyészséghez a napokban érkezett meg *Cleveland*-ből Sima Ferenc halotti anyakönyvi kivonata, amelyet magyarul állítottak ki. A szegedi kir. ügyészség ez okmány alapján Sima Ferenc összes bűnügyeit megszüntette. Ezzel hivatalosan is befejeződött ennek a sokat hányódott embernek szomorú története.

— **Megbüntetett zugbukmékér.** A VI. kerületi kapitányság ma *Brann* Mór hordárt, aki a király-utcai *Lilienthal*-kávéházban valamely titkos bukmeékér-zugiroda számára téteket gyűjtött, tiznap elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte. A rendőrség most egyáltalán több helyet figyel meg, ahol zugbukmékér-ügynökök kereskednek tétekkel.

— **A büntárs.** *Flick* Lajos, Jennernek, a sikkasztó bankszolgának egyik büntársa, akit Grácban letartóztattak s Bécsbe hoztak, elkésérésében öngyilkossági kísérletet követett el a rendőri fogház cellájában. Eltérte ingállíróját, ingéből leszakított egy hosszú csikot s hurkot font belőle. Az egyik fogházőr idejekorán észrevette és megakadályozta az öngyilkosságot.

— **Moulin-rouge a Belvárosban.** A Zöldfa-utcában egy vállalkozó párisi mintára Moulin-rouget akar nyitni. A lakosság körében mozgalom indult meg a terv kivitele ellen, mert a Zöldfa-utca tele van iskolákkal.

— **Gyorsvonatok megállítása.** A budapest—L/m-brucki vonalon közlekedő és L/m-bruck, illetve Bécs felől Budapest keleti pályaudvarra délután 1 óra 45 perckor érkező gyorsvonatot Acs állomáson délelőtti 11 óra 36 perckor és Tata-Tóváros állomáson délután 12 óra 12 perckor a Budapest keleti pályaudvarról délután 2 óra 5 perckor L/m-bruck, illetve Bécs felé induló gyorsvonatot pedig Tata-Tóváros állomáson délután 3 óra 39 perckor október hó 23-ától kezdve utasok fel- és leszállása céljából feltételeesen megállítják.

(x) **Ellensége lett a franciának a magyar.** Ez a hit ver gyökeret a nagy köztársaság szabadságszerető népének lelkében. Honnan ered ez a mindinkább hitre találó vélemény, biztosan nem tudjuk. Csak sejtjük. A zseb játszása itt is — mint sok egyéb nagy dologban — a vezetőszerepet. — Magyarországon volt ugyanis a legutóbbi legjobb konzumense a francia *cognac*nak. Most, hogy az *Első Alföldi Cognacgyár r. t.* kecskeméti főzdejében a pártatlan *zamatos barackcognacot* főzik, csak hébe-hóba importálnak francia gyártmányt hazánkba. Ez lehet oka a franciák elkedvetlenedésének, de mindenesetre a magyar *ipar diadala!* A gyárvezetőség bérmentve küld az érdeklődőknek árjegyzéket és a *Barack Híradó* mutatvány-számát.

(x) **Bob-hashajtó a legkellemebb.** (10 fill.)

Kérelem.

— Egy bécsi tanítói levele az osztrák tartománygyűléshez. —

Az alsó-ausztriai tartománygyűléshez törvényjavaslatot terjesztetek be, melynek egyik szakasza értelmében a tanítóknak megtiltják a férjhezmenetelt.

Tisztelt urak! Szépen kérem,
Olvassák el levelém,
Hogy belőle hadd értsék meg,
Mi légyen a szerelem,
Hadd értsék meg, hogy ez érzés
Egy cseppet se válogat,
Különösen, ha megunta
A főuri bálokat!

Ilyenkor még tanhölgyet is
Megrészeget mámora
S katedránkon ugrádozik
Adta huncut Ámora!
Tudományunk kineveti,
Diplománkat kacagja:
„Ne állj elé! Sutba véled
Szedte-vette vackja!”

S hiába a ráncos homlok
S hiába a módszertan,
Mert e bajra, jó uraim,
Csak egyetlen gyógyszer van:
Szerelemnek orvossága
Mindég csak a szerelem,
Hadd mehesünk férjhez, urak,
Tisztelt urak, kegyelem!

Tisztelt urak, hogy tanítsunk,
Hogyha folyton epedünk,
S hogy tanítsunk, ha nincs otthon
Kisérletre gyerekünk?
S ne felejtsek, hogy ha sorsunk
Rosszabb lesz és mostohább:
Attól csak a jövő osztrák
Lesz még sokkal ostobább!

r. a.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Vígyszínház.** Holnap, szerdán adják huszonötödik alkalommal a *Kis pajtást* Veber Pierre poétikus vígjátékát a Vígyszínházban. — A *Diákélet* bemutatóját szombaton tartják meg. Az újdonság szereposztása a következő: A herceg — Tanay Frigyes. Haugh — Balassa Jenő. Passarge — Kazaliczky Antal. Metzang — Bárdi Ödön. Küttner — Góth Sándor. Lutz — Hege-düs Gyula. Dettler — Odry Árpád. Biltz — Fenyvesi Emil. Engelbrecht — Dayka Balázs. Wedell — Tapolczay Dezső. Rüdler — Vendrei Ferenc. Riédner — Hunyadi Margit. Dörflerné — Nikó Lina. Katica — Harmath Hedvig. Schül-

lermann — Sarkady Aladár. Glantz — Győző Lajos. Reuter — Kassay Győző. Kellermann — Szerémy Zoltán. Kamarás — Gyarmati Gusztáv.

** **A kolozsvári színház bérléte.** A kolozsvári színház bérlétére a kormány tudvalevőleg egyévi pályázatot irt ki, míg az új színház épület elkészül. A pályázók *Makó* Lajos, *Komjáthy* János, *Janovics* Jenő és *Sziklay* Kornél. A szintügyi választmány ma délután gróf *Bódy* főispán elnökölte mellett kimondta, hogy *Janovics*, *Komjáthy* és *Makó* igazgatókat egyenlően ajánlja. Az ügyben a belügyminisztérium fog dönteni.

** **Királyszínház.** Szombaton mutatja be a Királyszínház a *Robin Hoodot*. A férfi főszerepet, egy fiatal lordot, *Mihályi* Ernő játssza, partnere *Bánó* Irén lesz. Az operettet, amelyből az utolsó főpróbák folynak, *Pásztor* Árpád fordította, *Bokor* József rendezte, zenei részét pedig — amely az amerikai *Reginald de Koven*-nek legnépszerűbb műve — *Vince* Zsigmond karmester tanította be. A *Robin Hood* bemutatójáig az *En, te, ő!* egyszer, a *Törvénytelen apa* kétszer szerepel a műsoron. A *Terrasse*-operett szerdai előadásán együtt lép föl *Káry* Klára és *Fedák* Sári s az előadásnak ez az érdekessége a nagyszámú előjegyzésben is kifejezésre jut.

** **Népszínház.** Holnap szerdán nem tart a Népszínház előadást a *Lőcei fehér asszony* főpróbája miatt, amely esti 6 órakor kezdődik. — A *molnár és gyermeke*, *Raupach* hagyományos drámája e héten vasárnap újból a Népszínház műsorára kerül. *Kápolnay* Irén, *Pesti* Kálmán, *Kiss* Mihály és *Szirmai* adják a főszerepeket.

IRODALOM

’ **O** **Előadások a feleségképző akadémián.** Az a szellemes csevegés, amely tárcaorvontunkban ma megjelent, *Szomaházy* Istvánnak egy vaskos kötetéből van kiszakítva. Aki elolvassa ezt a tárcát, bizonyára pompásan fog mutatni rajta, alighanem a jóízű kacagásnak nem tud majd ellentálni helyenkint, de nagyon sokan lesznek, akik már derűskedvükben is észre fogják venni, hogy a napsugaras, könnyű tónusban egészen komoly dolgot tálatalk fel nekik. *Szomaházy*nak ezt a finom ravaszágát nem kell újra fölfedezni, rég ismert szokása az neki, hogy az ő előkelően elhúsz, ötletes és jólesően összefüggő hangján az élet legkeményebb problémáit is úgy tudja megvilágítani, hogy egész mélységükbe beléjük láthatunk. Ebben a szép nagy, friss kötetben is (*Előadások a feleségképző akadémián*) tréfálkozva bának el olyan sulyos kérdéssel, mint a családi boldogság s amennyire szórakoztatóak és élvezetesek, éppen annyira tanulságosok is annak az „örög professzor”-nak az előadásai, aki ennek az igen szükséges fősiskolának a katedráján prelegál. Házasulandó fiatalok, nemkülönben ifjú, sőt talán éltesebb házasságok is, akik a boldog házasságot művészetének a titkára még nem jöttek rá, jól teszik, ha erre a tanfolyamra beiratkoznak. Vagy tizenöt-husz „órán” olyan tudást szereznek meg maguknak a legnépszerűbb előadásokból, hogy egész életükre hasznát vehetik. Az „örög professzor” könyve *Singer* és *Wolfner*-nél jelent meg szép kiállításban. Ára 3 korona 50 fillér.

SPORT

.. **Kapus Karlshorban.** Schossberger Lajos négy éves a Szent István-díjjal koszorúzott Kapus, ma *Karlshor*ban futott a nagy gátversenyben, de — mint egy táviratunk jelenti — helyezetlenül végezte futását. A nagy díj győztese *Standerer* lett.

.. **A bécsi lövészversenyek.** A mai verseny nap legérdekesebb versenye az *Abonnet*-handicap volt, melynek 5000 koronás díjért az 1200 méteres távolságon 16 két éves mérkőzött. *Barbár*, az *Egyedi*-istálló anyai családost hozott kétvése, ismét erősen fogadva volt, mindazonáltal most is a vert mezőnyben húzódott meg. Szép finish után *Madeleine* győzött fejhosszal *Katus* ellen. Említésre méltó a nagyra tartott és erősen fogadott *Yanda* győzelme a kétvéces versenyben.

REGÉNY

TITKOS HÁZASSÁG.

Irta: Mrs. EVANS WILSON.

(29)

Mrs. Orme megfogta az egyik lesoványodott kezét, de ennek a névnek a hallatára elbocsátotta, mintha kigyót érintett volna és önkéntelenül is elhagyta magától a kis kocsi. A kocsi néhány lépésnyire gördült s Mrs. Orme borzongva nézett utána. Az első ösztöne az, hogy rögtön elfusson onnan, de aztán csak odamegy meginnt a gyermekhez és szikrázó szemmel nézi. A legesekélyebb nyoma sincs meg benne az apjához való hasonlatosságnak s Mrs. Orme mélyen felsőhajtva, hasonlítja össze ezt a gyöngé, szerencsétlen kis alakot a maga szép gyermekével.

— Mathilde Amanda Laurance, igazán hüszke név s igazán fejedelmi módon tudod viselni — kacagott fel végül keserűen. — Ó, Nemesis, milyen irgalmatlanul is büntetsz meg te minden igazságtalanságot! Milyen fényesen képviseli majd ez a gyermek a családját, előkelő származása, elbűvölő szépsége hogy beragyogja azt a gonzságot, amelynek a létét köszönheti. Csakugyan, isten malma lassan örül, de biztosan, a büntetés ideje eljön.

Ámulva nézett a szerencsétlen gyermek Mrs. Ornera, akinek a szeme szikrázik, akinek halvány arc lángol. De hirtelen köhögés fogja el s ajkán vör jelenik meg. Ebben a pillanatban jelent meg a dajka, mire Mrs. Orme eltávozik. Lassan, de hosszasan szívárogt a vér, a fátlyót eltávolítja és elláítani igyekszik a vérzést. Szerencsére Mrs. Waul észrevette és elébe siet.

— Mi az, az istenért?
— Adjon kérem egy zsebkendőt, vért hányok.

— Miért? Mi történt?
— Ne gyötörjön, keressen kocsi, hogy haza kerülhesek.

Három férfi megy előttük.
— Hol van az apád, Laurence? — kérdi az egyik.

— Eddig Londonban volt, de legközelebb Olaszországba megy — feleli egy hang, amely Bertha Merlinnek egykor olyan volt, mint a szférák zenéje.

Mrs. Waul érzi, hogyan remeg karján Mrs. Orme keze.

— Hyen gyorsan nem mehetek, — sugja Mrs. Orme — nincs erőm.

Annak az egyetlen órának az izgalma sokheti fáradozást és ápolást rontott le.

Miután a beteg kissé magához tért, az orvosok azt tanácsolták neki, hogy hamarosan hagyja oda Páris.

— Menjünk haza — mondta Mrs. Waul. — Amióta ebbe a modern Babelbe eljöttünk, ön mindig beteg, Amerikában hamarosan erőhöz jut.

— Phóbének igaza van — jegyezte meg az öreg ember, akinek a szíve a hazája után sóvárgott.

Az a gondolat is csábító volt Mrs. Ornera nézve, hogy viszontlátja Reginát s Ottilia Orme erősen küzdött önmagával. Ugy érezte, hogy életének az órája lejárt, miért ne mennének hát haza, miért ne adja fel a harcot egy névnek az jüres árnyékáért, hogy aztán a gyermekét a szívére szorítsa, meghaljon és a temető virágjai alatt nyugalomra találjon, amelyet a világ nem tud neki megadni?

Türelmetlenül állt ott emellette a két öreg, majd egymásra néztek és sghajtanak. Ugy látszik még nem teljesül az a vágyuk, hogy meg-lássák otthonukat.

— Még nem . . . ó, még nem! Nem térhetek vissza még Amerikába, mielőtt el nem érem azt, amiért átjöttem. De ti ne szenvedjétek ezért, barátaim, menjetek haza és legyen otthon boldog örögségtek.

— Ne vesztegess a szavait, — feleli Mr. Waul — Phóbének meg nekem, van honvágyunk, ezt nem tagadjuk, de azért nem hagyjuk el, ezt

ugy is jól tudja. Jöjj Phóbe, menjünk most ki, hadd sirjon, ennyire még ugy sem volt soha. A könnyek remélhetőleg jót tesznek majd neki, holnap aztán itt hagyjuk Páris, ha isten is ugy akarja, örökre.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

— Ha nem zavarom, Mrs. Palma, beszélni szeretnék önnel egy pillanatra.

— Kérem, jöjjön be, miss Orme.

— Bizalmas természetű az ügyed, Regina? Mert ebben az esetben nem alkalmatlankodom — nevetett Olga, aki ott ült anyja szobájában egy pamplagon és könyvet lapozgatt.

— Éppenséggel nem bizalmas természetű, Mrs. Palma, attól tartok, hogy zenegyakorlataim terhére vannak önnek.

— Miből gondolja ezt? Hát mondtam én azt valaha csak egyetlen szóval is?

— Hattie árulta el, hogy ön panaszkodott multkorában, hogy nem tud reggel eleget aludni. Máskorra szeretném tehát áttenni a leckeórát. S hogy olyan korán gyakoroltam, ez csak azért történt, mert később, napközben a szalon rendezésen nem volt szabad. Egészén az ön tetszése szerint rendezkedem majd be.

— Hát megvallom, hogy nem valami kellemes éppen, ha reggel fél óraker skálál és új gyakorlatok ébresztik fel az embert, különösen ha az ember éjfél után jön haza a társaságból. Bizony nekünk, a társaság agyongyötrött rabszolgáinak nyugalomra van szükségünk.

— Már régóta törtém a fejemet, hogyan kellene segíteni ezen az állapotban, de eddig semmit sem tudtam kisütni, többi leckémre és tanulmányomra is nagyon sok idő kell és . . .

— Szükséges rossz az, amit el kell viselni. Különbön is azt a pompás zongorát nem kellene naponként tönkre verdesni, amint ezt már rég a figyelmébe is ajánlottam Otfriednek.

— Add meg a császárnak, ami a császárné, mama — nevetett Olga. — Mielőtt Regina hozzáuk jött volna, az a zengő szírnél ott a szalonban az elhanyagoltatás következtében krónikus merevgörbesben szenvedett, egyik-másik billentyűhöz valóssággal kalapács kellett, hogy meg lehessen mozdítani. Hadd jásztek kedvére, mit is ér egy néma zongora? Vagy minek is zárnák el, mint azt a nehézkes porcellángarnitúrát, amit a délapánk hozott Amsterdamból?

— A nap melyik részében gyakoroltál te? — kérdezte Regina.

— Soha, hála istennek. Én a jelenkori leányvilág ama szerencsés tagja vagyok, akinek a zenéhez épp annyi hivatása van, mint Hegel absztrakcióhoz, akit nem átkozott meg a zeneművészet démona, amely olyan borzasztóan meg tudja kínozni áldozatait. Nekem nincs tehetségem a zenéhez.

— Igazán szeretném tudni, hogy mihez is van neked tehetséged tulajdonképpen — jegyezte meg keserűen az anyja.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 51.50 korona pénzben, 52.50 korona áruban. — Bécsben a szesz lanya. A kontingentált készáru 52.50 korona pénzben, 52.60 korona áruban.

Borjévásár. 1904. évi október hó 25. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borju 371 drb, leölt borju — db. bécsi borju — darab, növendékmarha — darab, élő bárány — darab, leölt bárány — darab. — Árjegyzések: Belföldi élő borju I. rendű 82—98 f.-ig, kivételes 100— fillér, II. rendű élő borjukért 70—80 f.-ig I. kilóinkint, leölt borju I. r. — f.-ig, II. r. — f.-től — f.-ig, kivét. — f. kilóinkint, levonás nélkül. Rugott borjukért 44—50 f.-ig. Növendékmarha — f.-től — f.-ig. I. r. — f.-ig, középmínőségű — f.-ig, alarendelt — f.-ig I. k-kint. Bárány élő — K., leölt bárány — korona, kivételesen — K.-ig páronkint. — (kilogrammonkint, levonás nélkül.) Az irányzat élénk volt, az árak 3—6 fillérrel kilogrammonkint emelkedtek.

Sertés-konzumvásári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közbághid intézősége.) Október 25-én. Fölhajtás összege 538 db sertés, 68 darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 307 darab sertés, 107 darab süldő, összesen 845 darab sertés, 175 darab süldő. Eladott 608 darab sertés, 7 darab süldő. Eladatlan maradvány 237 darab sertés, 168 darab süldő. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyzettettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kilogramm felül 90—94 K.-ig, II. rendű 280—350 kilogramm — fillérig, II. rendű selejtezett

fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 94—98 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 88—97 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 84—88 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm 80—82 fillérig, süldő 82—88 fillérig, malac 40 kilogramm — fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonkint, élősúlyban értendőek.

Bécsi sertésvásár. A st-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásárra felhajtott 4677 darab süldő, 3147 darab közpminőségű és 429 nehéz sertés.

Jegyzések kilogrammonkint, élősúlyban (a fogyasztási adót beleszámítva): elsőrendű sertés 96—98 fill., kivételesen 99—100 fillér, közpminőségű 90—96 fillér, könnyű sertés 82—88 fillér, fiatal sertés 72—92 fillér, kivételesen — fillér.

A budapesti gabonátzdsze.

Budapest, október 25.

A mai forgalom szintén igen gyenge volt és mindössze 5000 métermáza kelt el egyenlegként 5 fillérrel olcsóbb árakon. — Rozs csendes irányzatú, árpa tartott, zab változatlan maradt, míg a tengeri valamivel kellemesebb.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 81 k. 10 K. 50 f., 300 mm. 81-5 k. 10 K. 50 f., 100 mm. 81 k. 10 K. 40 f., 100 mm. 80-5 k. 10 K. 30 f., 100 mm. 79-5 k. 10 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 35 f., 100 mm. 79-8 k. 90 K. 80 f., felső, üszkös, 250 mm. 79 k. 9 K. 80 f., felső, üszkös, 100 mm. 79 k. 10 K. 25 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 75 f., felső, üszkös, 100 mm. 78-3 k. 10 K. 10 f., felső.

Pestmegyei déki: 100 mm. 80 k. 10 K. 32 1/2 f., 400 mm. 80-5 k. 10 K. 20 f., 200 mm. 80-5 k. 10 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 10 K. 20 f.

Erdélyi: 100 mm. 79 k. 9 K. 60 f., üszkös. **Dunai:** 1100 mm. 77-5 k. 10 K. — f., 100 mm. 75 k. 10 K. — f.

Mind három hónapra.

Rozs: 200 mm. 7 K. 47 1/2 f., paritásra.

Árpa: 400 mm. 7 K. 50 f.

Zab: 100 mm. 7 K. 20 f., 150 mm. (6-áru) 7 K. 50 f.

Tengeri: 200 mm. 7 K. 45 f., 500 mm. 7 K. 40 f., 200 mm. 7 K. 37 1/2 f., 200 mm. 7 K. 35 f., 200 mm. 7 K. 40 f., 100 mm. 7 K. 35 fillér, kocsira rakva.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzen és kilogrammonkint.

B u z a	Kiló	50 kilogramm ára		Kiló	50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	77	10.05	10.15	79	—	—
"	78	10.15	10.25	80	10.80	10.45
"	79	10.25	10.35	81	10.50	10.56
Fehérmegyel	77	10.05	10.15	79	—	—
"	78	10.10	10.20	80	10.25	10.40
"	79	10.20	10.30	81	—	—
Pestvidéki	77	10.05	10.15	79	—	—
"	78	10.10	10.20	80	10.25	10.35
"	79	10.20	10.30	81	10.35	10.45
Bánsági	77	9.95	10.05	79	—	—
"	78	10.05	10.15	80	10.30	10.40
"	79	10.20	10.30	81	—	—
Bécsfal	76	10	10.10	79	—	—
"	77	10.10	10.20	80	—	—
"	78	10.15	10.30	81	—	—
Szerb	79	—	—	81	—	—

Egyéb gabonafajták			50 kilogramm ára	
			K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendű	7.55	7.85
Árpa	uj	középmínőségű	7.45	7.55
"	uj	takarékárú, I. f.	7.35	7.55
"	uj	másodrendű	7.25	7.35
Köles	uj	—	—	—
Zab	uj	elsőrendű	7.05	7.30
"	uj	középmínőségű	—	—
Tengeri	uj	bécsfal	—	—
"	uj	bécsfal	7.50	7.45
"	uj	6 fehé	—	—
"	uj	román vagy bolgár	—	—
Repos	uj	cinqnant	—	—
"	uj	káposzta	11.35	11.50

A határátvezetés folyamán a következők történtek:

Áprilisi buza (1905)	10.26—10.30—10.33
Áprilisi rozs (1905)	7.88—7.93
Áprilisi zab	7.20—7.23
Májusi tengeri (1905)	7.36—7.40

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza áprilisa (1905)	10.36—10.38
Áprilisi rozs (1905)	7.94—7.95
Áprilisi zab (1905)	7.22—7.24
Májusi tengeri (1905)	7.40—7.41

Délután fél 5 órákor zárul:

Áprilisi buza (1905)	10.33—10.34
Áprilisi rozs (1905)	7.93—7.94
Áprilisi zab (1905)	7.21—7.22
Májusi tengeri (1905)	7.41—7.42

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde a hulli incidens nyugodtabb felfogására tartott volt és különösen államvasuti részvényekben kedvező hangulat uralkodott, melyek legmagasabb napi áron zárultak. — A forgalom általánosan nem volt igen élénk. — Az ultimo-prolongáció gyors és sima, némileg drágább elintézését nyert.

Valuta és ércár változatián.

Előzőszo. Gyengült. Osztrák hitelrészvény 572.75—671.50. Magyar hitelrészvény 784.50—783.75. Osztrák-magyar államvasut 652.75—655.—. Rimamurányi vasmű 529.30. Jelzálogbank 515.—516.—. Közúti vaspálya 579.—579.50 korona.

Déli tőzsde. Szilárdult. Osztrák hitelrészvény 670.75—671.50. Magyar hitelrészvény 783.—783.75. Osztrák-magyar államvasut 652.75—655.—. Rimamurányi vasmű 529.30. Jelzálogbank 515.—516.—. Közúti vaspálya 579.—579.50 korona.

A helyi értékek piaca nyugodt. Kötetett: Egyesült téglá és cement 90.—. Kőszénbánya és téglagyár 487.—498.—. Magyar Aszfalt 177.—. Adria tengerhajózási részvénytársaság 460.—462.— korona.

A prémiumtőzsdében díjbiztosításokért fizetnek: Osztrák hitelrészvényekét holnapra 5.—6.— korona, 8 napra 12—14 korona, 1904. október 10. végére 24—26 korona.

Utolsó. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 671.50. Magyar hitelrészvény 783.75. Leszámlítóbank 456.50. Rimamurányi vasmű 530.50. Osztrák-magyar államvasut 657.50. Közúti vaspálya 549.50. Városi villamosvasut 338.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.		Pénz		r	
Arany, med.	119.—	119.50	200 K.-as	210.50	215.50
Koronajáradék	92.—	90.40	Magy. földt.		
Koronaj. utóm.			berm.	96.10	96.10
Koronaj. nov.	94.—	94.10	Egy. áll. jel.		
Koronaj. 3/4%	88.75	89.25	ötv. kötv.	96.50	96.50
Vasapn.-köl.	82.75	83.75	Tiszai nyar.		
			kölcs. 200 K.	163.—	166.—

b) Osztrák államadósság.

Papírj. feb.	99.50	100.—	Magy. áll. jel.	99.50	100.—
nov.			aug.	99.75	100.25
			sok.		

c) Egyéb nyilvános kölcsönök.

Budapest öv.	96.25	97.—	Temes-Béga-	97.—	98.—
1507. évi közl.			társulat 4%		

Bankok.

Angol-osztrák bank	281.—	288.—	M. jelz. hitelb.		
Éltel magyar			Ugy. aas nov.		
iparbank	844.—	848.—	med.	515.50	516.—
Földhitelb.	136.—	136.—	M. keresk. r.-t.	568.—	573.—
Bazai bank	214.—	218.—	M. lezám. bank	456.50	457.50
Bérm. m. áll.			U. ökt. med.	456.50	457.50
váltóint. r.-t.	338.—	328.—	M. t. közp.		
Magyar hitelb.			Jelzálogb.	1040.—	1070.—
Ugvar nov.	783.—	788.50	Osztr. hitelb.		
Magy. áll. jel.	465.—		Ugy. nov. ut.	670.75	671.—
			Osztr.-magy. b.	1635.—	1645.—
			Pesti m. keresk.		
			kedelmi bank	289.—	286.7
			Ostályisjr. r.-t.	1820.—	1870.—

Takarékpénztárak.

Bélvárosi	220.—	228.—	Magy. áll. t. p.	600.—	612.—
Bpesti III. ker.	200.—	220.—	Orsz. közp.	1700.—	1720.—
Bpest-Érzsébet.	212.—	220.—	Pesti hazai	10175.—	16275.—
Bpesti t. p. és			Ugy. tul. jog.		
ors. zálogb.	422.—	458.—	Ugy. inkasim	8200.—	8760.—
Egyes. bpesti	2425.—	2425.—			

Birtosító-társaságok.

Bécsi birtosító	426.—	432.—	M. jelz. és visz.		
Bécsi árt. és	800.—	825.—	hít.	849.—	853.—
Járadékhitelb.	820.—	828.—	Nema. baleset	240.—	250.—
Bécsi magy. áll.	2320.—	2320.—	Pannónia vízv.	2050.—	2100.—
Fücsöke	242.—	244.—			

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Éltel m. gazd.	150.—	168.—	Nicholson	212.—	222.—
Gépgyár	170.—	177.—	Rimamurányi		829.25
Danubius	150.—	150.—	Ugy. nov.-re		866.—
Ganz	3006.—	3130.—	Schick		870.—

Rányak és téglagyárak.

Bécsk. kősz.	260.—	265.—	M. áll. kőszébn.	338.—	341.—
Bécsk. bány.			M. kerémiál	158.—	163.—
és kőbő	500.—	500.—	Fajóvári	572.—	575.—
„jav.” tégl. gy.	100.—	105.—	Ujlaki téglá-és		
Kőbány. gőzgy.	180.—	1200.—	műszegő	310.—	314.—
Magy. aszfalt.	178.—				

Malmok.

Concordia	175.—	185.—	Benger	850.—	890.—
Éltel budapesti	1200.—	1210.—	Moim. és stútk	375.—	385.—
Erzsébet	430.—	435.—	Victoria	463.—	473.—
Léza	220.—	220.—			

Külföldi vállalatok részvényei.

Ált. vagg. köl.	625.—	685.—	„Hungaria” m.		
Bpesti áll. vil.	325.—	330.—	trégya	280.—	285.—
Bécsk. öntöd. r.-t.	225.—	235.—	Kőbányai polg.		
Gyapjum.-gyár	750.—		serfőző	316.—	330.—
Részvényserf.	2650.—	2700.—	M. cukoripar	1720.—	1750.—
Bécsk. r.-t.	475.—	495.—	M. villamosg.	301.—	302.—
Spidium-gyár	210.—	220.—	Nemetk. vil.		
Fiumei rizsh.	2300.—	2300.—	lamosság	560.—	595.—
Gschwind-féle			Nemetk. vag.		
szeesgyár	975.—	1000.—	gonk. 5/6	520.—	510.—
			Royal-szálló		

Közlekedési vállalatok részvényei.

Adria tengh.	461.—	462.—	Bpest-Ujpest-		
Bpesti közút			rakosp. vill.	182.—	184.—
U. vaspálya 5/6			Déli vasut		
U. nov. med.	578.—	579.—	Ugy. nov. ut.	86.—	87.—
Bpesti közút			Dunagőzhajzó.	890.—	870.—
vp. élv. jegy	850.—	860.—	Kassa-odberg.	378.—	332.—
Bpesti vill. va-			Osztr.-magyar		
rosi vp. 1903.	338.—	339.—	államvasut		
Bpesti vill. va-			Ugy. nov.-re	654.80	654.75
rosi vasut					
Ugy. élv. jegy.	115.—	120.—			

Sorsjegyek.

Bazilika	19.50	21.50	Olasz vörök-k.	42.—	44.—
Ugy. o. felhüb.	20.40	22.50	Ugy. o. felhüb.	44.50	46.50
Bécsvárosi	32.40	34.40	Osztr. vörök-k.	54.50	56.50
„Jó-szív”	9.75	10.75	Osztrák hitel.	43.—	49.—
Ugy. o. felhüb.	9.75	10.75	Pálfy	160.—	170.—
M. vörös-ker.	28.50	30.50			
Ugy. o. felhüb.	29.—	31.—			

Pénzmekek.

M. vagy oszt.	11.35	11.43	Német bir. b.		
arany vert			Jegy (100L)	117.55	117.85
M. vagy oszt.			Francia jegy	95.25	95.55
arany kör.	11.27	11.33	Olasz jegy	95.10	95.40
20 fr. arany	18.34	18.10	Római jegy	34.—	34.40
20 márk. arany	23.50	23.58	Szerb jegy	94.00	95.00
			Rubel	253.75	254.75

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag lucerna magyar 46.—60.— korona, vörös aprószemű 54.—56.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánsági — korona, középszemű 58.—67.— korona, nagyszemű 70.—78.— korona. Disznózsír: budapesti 66.—66.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légen szárított vidéki — korona, városi 4 darabos 56.50—57.— korona, 3 darabos 57.—57.50 korona, füstölt — korona. — Szilva: boszniai, szókás szerinti minőség 8.75—9.25 korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 13.—13.50 korona, 85 darabos 20.50—21.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai, szokás szerinti minőség 7.75—8.— korona, 100 darabos 11.—11.50 korona, 85 darabos 20.50—21.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 13.50—14.— korona, szerbiai 11.50—12.— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előtőzsdére a londoni tőzsde magatartásáról szóló hírek megnyugtatólag hatottak és a helyzetet barátságosabban fogták fel. Mindazonáltal a forgalom szűk határok között mozgott.

A déli tőzsde gyengébb magatartással indult, Koerber budapesti utazásának híre azonban, miután a belpolitikai helyzetet ennélfogva kedvezőbben fogják fel, szilárdult.

Zárlat nyugodt.

Bécs, október 25. (Magyar értékek zárlat.) 4% aranyjáradék 118.95. Magyar koronajáradék 97.95. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 162.50. 4% magyar földteremtésért kötvény 97.85. Magyar hitelbank-részvény 753.50. Magyar nyeresémi-kölcsön-sorsjegy 210.—. Magyar leszámító- és pénzváltóbank-részvény —. Kassa-odbergi vasuti részvény —. Rimamurányi vasut részvény 528.—. Magyar kereskedelmi bank 2835. Magyar cukoripar —. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —. Magyar keleti vasuti állami kötvény —. Magyar jelzálogbank 515.50. Adria hajózási r. t. 462.—.

Bécs, október 25. (Osztrák értékek zárlat.) 4 2/2% papírjáradék 99.90. 4 2/2% ezüstjáradék 99.85—100.35. 4% osztrák aranyjáradék 113.75. Osztrák koronajáradék 99.90. 1860. sorsjegy 154.70. 1864. sorsjegy 265.—. Osztrák hitelsorsjegy 481.—. Osztrák hitelrészvény 669.50. Angol-osztrák bank 547.75. Osztrák Landerbank 452.25. Osztrák-magyar bank 1632.—. Osztrák-magyar államvasut 656.—. Déli vasut 85.50. Elbevolgyi vasut 416.50. Dunagőzhajzó társaság 862.—. Alpeisi részvény 485.25. Dohányrészvény 339.50. 20 frankos arany 19.07. Cs. kir. arany (vert) 11.35. Londoni váltóór 239.75. Német bankváltó 117.60. Lipótkölhe 436.—. Bécsi Tramway Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Osztrák Lloyd 718.—. Török sorsjegyek 131.—. Az irányzat nyugodt.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 25. (Zárlat.) 4 2/2% papírjáradék —. 4 2/2% ezüst járadék 99.80. 4% osztrák aranyjáradék 102.—. 4% magyar aranyjáradék 100.—. Elbevolgyi vasut —. Osztrák hitelrészvény 210.50. Magyar koronajáradék 97.90. Déli vasut 17.40. Osztrák-magyar államvasut 140.25. Károly

Lajos vasut —. Kassa-odbergi vasut —. Orosz bankjegyek 216.05. Bécsi váltóór 84.90. 4% új orosz kölcsön —. Magyar vasuti beruházási kölcsön —. Török dohányrészvény —. Alpeisi bányárészvény —. Olasz járadék —. Disconto Commandit 191.40. Magyar hitelbank —. Altai-nos villamosági Ebdson 226.30. Dynamit Trust 182.30. Gelsenkirchen 227.90. Harpeni 215.60. Lauraköhl 252.40. Az irányzat szilárd.

Páris, október 25. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasut —. Új török-konzol 86.25. Egyiptomi járadék 101.45. Osztrák Landerbank —. Párisi bankrészvény 1258. 3% osztrák francia járadék 94.02. 4% oszpanyol járadék 87.35. 3% osz osztrák hitelrészvény —. Crédit foncier de France 727.—. Alpeisi bányárészvény —. 4% 1890. román kölcsön 90.75. Görög kölcsön —. Váltó Olaszországra % pari. Váltó Amsterdamra 206.50. Váltó Brüsszere % %s. De Beers 455.—. Chartered 38.75. 5% osz bolgár kötelezvény 211.17. Magyar aranyjáradék 101.45. Déli vasut —. Váltó Londonra 251.10. Osztrák aranyjáradék 101.—. Török sorsjegy 126.25. Meridional vasut 730.—. 4% osz olasz járadék 103.80. Ottoman-bank 591.—. 3% osz francia járadék 94.02. Osztrák földhitelintézet —. Déli vasut elsőbbségi kötvény 329.—. 4% osz 1896. román kölcsön 90.75. Dohányrészvény 363.—. Váltó Bécsre 103.81. Váltó német picokra 123.15. Rio 14.78. East Rand 215.—. Randfontein 81.50. Magyar jelzálogbank 550.—. Az irányzat javult.

Frankfurt, okt. 25. (Zárlat.) 4 2/2% osz papírjáradék —. 4% osz osztrák aranyjáradék 101.90. 4% osz magyar aranyjáradék 101.85. Osztrák hitelrészvény 210.40. Osztrák-magyar államvasut 139.90. Északnyugati vasut 104.15. Bustiehradi vasut —. Londoni váltóór 203.17. Bécsi bankjegyet 141.50. Villamos részvény 148.—. 3% osz magyar aranykölcsön 83.05. 4 2/2% osz ezüstjáradék 100.30. Osztrák koronajáradék 100.—. Magyar koronajáradék 97.85. Osztrák-magyar bank 117.58. Déli vasut részvény 17.40. Elbevolgyi vasut 105.80. Bécsi váltóór 849.25. Párisi váltóór 809.83. Unionbank részvény —. Alpeisi bányárészvény 243.—. Az irányzat gyengébb.

Hamburg, okt. 25. (Zárlat.) 4 2/2% osz ezüstjáradék 100.05. 1860. sorsjegy 154.70. Déli vasut 17.06. 4% osz Osztrák aranyjáradék 101.50. Osztrák hitelrészvény 210.30. Osztrák-magyar államvasut 140.20. Olasz járadék 103.50. 4% osz magyar aranyjáradék 100.30. Az irányzat nyugodt.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Okt. 25. A sertésüzlet irányzata: változatlan.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) — fillérg. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 113—114 fillérg. Fialat közép (páronként 251—328 kilogramm terjedő súlyban) 113—114 fillérg. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 113—114 fillérg. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm feletti súlyban) — fillérg. Közép (páronként 240 kilogramm feletti súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — III. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogramm feletti súlyban — fillérg. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm feletti súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm feletti súlyban) 114—115 fillérg. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 113—114 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 110—111 fillérg.

Sertés létszám: 1904. okt. 23. napján volt készlet 38.115 darab. — 1904. okt. 24. napján felhajtott 398 darab. 1904. okt. 24. napján elszállított 668 darab. 1904. október 25. napján maradt készletben 37.825 darab.

Vizállás.

	Okt.	Okt.	Okt.	Okt.
	24.	25.	24.	25.
m e t e r				
Duna	Schöckling	0.83	0.80	0.87
	Passau	1.65	1.58	1.52
	Linz	0.93	1.10	1.16
	Bécs	0.64	0.70	0.66
	Pozsony	1.39	1.25	1.22
	Komárom	2.50	2.92	2.82
	Budapest	1.97	1.96	1.81
	Paks	1.28	1.40	1.46
	Mohács	2.23	2.30	2.28
	Gombos	3.28	3.22	3.22
	Vittek	2.77	2.61	2.61
	Pancsova	2.64	2.56	2.56
	Orsova	8.02	2.97	2.97
	Győr	0.00	0.00	0.00
	Debrecen	0.39	0.26	0.26
	Trencseny	0.50	0.44	0.44
	Szered	0.72	0.63	0.63
	Sz. Góthárd	0.18	0.14	0.14
	Sárvár	0.50	0.49	0.49
	Győr	2.48	2.37	2.37
	Pécs	0.00	0.00	0.00
	Zákány	0.54	0.46	0.46
	Bács	1.28	1.20	1.20
	Eszék	2.38	2.28	2.28
	M. Szendrő	1.20	1.10	1.10
	Zágráb	0.00	0.02	0.02
	Siszeck	8.55	8.17	8.17
	Mitrovicza	4.19	4.14	4.14
	Beés			

Időjelzés.

As Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Október 25. —

Állomások	Ma reggel 7h				Előző 24 óral	
	Levegőny. mm.	Bőrmérséklet °C	Szél irányja és erője (1-10)	Felhőzet (1-4)	Csapadék mm.	Bőrmérséklet mx. mn.
Alma-Salátina	66.6	8.7	B	1	—	13.2
Késmárk	64.4	6.4	DK	1	—	11.9
Budapest	65.2	9.4	—	3	—	10.1
Ógyalai	65.8	8.8	DK	1	—	12.5
Hérvény	63.1	8.8	B	1	—	12.5
Zágráb	66.8	10.8	—	4	—	14.9
Fluss	64.1	12.9	B	1	—	17.1
Pécs	66.8	5.2	Ny	1	—	10.5
Debrecen	65.8	9.8	B	1	—	11.7
Szeged	65.2	9.0	ÉNy	1	—	13.3
Arad	65.5	10.7	DK	1	—	13.10
Temesvár	64.6	9.6	—	1	—	13.2
Kolozsvár	66.1	7.0	K	1	—	13.6
Vajda-Banyai	65.7	9.8	B	1	—	10.9
Nagysebén	65.4	7.4	DK	1	—	12.6
Bécs	65.0	6.4	DK	1	—	9.5
Prága	63.6	11.6	D	1	—	13.8
Krákö	64.3	6.6	K	1	—	12.6
Tarnopolc	64.5	8.5	DNy	1	—	—
Bregenz	66.7	12.0	DNy	1	—	14.7
Salzburg	66.1	11.4	—	1	—	—
Klagenfurt	66.0	8.6	EK	1	—	12.4
Lésina	62.7	10.7	—	3	—	18.17

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D = dél. 2 = észak, A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, 5 = eső, 6 = hó, 7 = köd, 8 = zivatar.

Hazánkban az idő túlnyomóan borult és az ország déli felében előfordult csekély esőtől eltekintve száraz volt. A hőmérséklet a normális körül van.

Az északnyugati depresszió Észak-Európa fölé nyomulna. Közép-Európában a levegőnyomás süllyesztette, Anglia felett pedig új maximum mutatkozik.

Európa időjárása enyhé és többnyire borús jellegű megtartotta. Esők különösen Németországon, Olaszországon, meg a Balkánon voltak.

Küldés: Változókéony idő várható, helyenkint esővel és későbbi hűvesséssel.

FÉRFI és NŐI
nemi betegség,
fértyengesség (impotencia) alapos gyógykezelésre legjobban ajánljuk

Dr. KAJDACS
v. or. és kir. esz. orvos és kórházi főorvos.
Rendel: 9-4-ig, este 7-8-ig.
Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)
Levél után is biztos gyógyszer.

Bluzok legújabb faconban:
Selyemfényű vaterból ..... 1 frt 75
Női posztóból ..... 2 frt 50
Bársonyból ..... 3 frt 50

Angol divát alak cheviott vagy lodenből ..... 3 frt 50 kr.-tól
Ponyolák ..... 4 frttől feljebb

RUSZNYAK DÁVID
Budapest, Király-utca 21.
Legújabb divatlapot kívánatra ingyen küldök.

Amellszépsége

a legelőkelőbb női báj, melyvel azonban a természet nem igen békél, hülyek tehát szivesen fogják tudomásul venni, hogy van egy armtaliansz szert, mely a természetet mintegy kényszeríti e tekintetben kevésbé fősvenyűk lenni. Ezen az előkelőbb hülyévilág által már ismert szer a **valódi keleti VENUS-BALZSAM**, mely a legürebb orvosok által is jónak találott és tenyleg hirtelen tulajdon-szágal, hogy a mellét fejleszt és helyreállítja, a szöveteit erősíti, a vállsont kinövesíti elütheti, amennyiben a mell formája diszkrétan gúnyból lesz. Hasáza abban áll, hogy elősegíti a táplálékot plasztikus anyagokká való átváltásra, mely utóbbiak a mell tájának rakódnak le. Az egyszer elér eredmény minden további kezelés nélkül fennáll.

Éített hatása által a **valódi keleti VENUS-BALZSAM** ezenkívül friss arcszint kölcsönöz és az egész szellemet ifjítja. Mindenféle természet elbírja, épp úgy a fejlődésben levő fiatal leány, mint a teljesen kifejlődött asszony. Még sovány, husszegény férfiaknál is kitűnő szolgálatot tesz. Az egészséges sommi semmi nem lehet káros, ára pedig egy nagy üvegnek, mely sokáig tart, 5 kor., 3 üveg 12 kor., 6 üveg 20 kor. A széküldés diszkrétion alatt művelni vagy a pénz előleges behűdése mellett történik. Rendelések intézendők **PETROVIC'S** drogeriához, Budapest, IV., Récsi-utca 2. szám.

Magyarnak Pécs! Németnek Bécs!
Ne küldjük pénzünket külföldre!
Drágakőékszerek
nevezetesen: brillánt-fülbevalók, gyűrűk, divatos nyakláncok, arany uri óraláncok legjobban
SCHÖNWALD IMRE
ékszergyáros és órásmesternél PÉCS.

Dóczy M.
— BUDAPEST, —
Kerepesi-ut 10. sz.
Állandóraktár
35.000 pár.

Sehol jobb, szebb és tartósabb cipőtesz csizmát nem kap, mint fönti cipész-cégnél.

Csizmák bagariából 8.—, vikszos 10.—, hallnából 5, 6 és 7.—
Gyermekek 1 főtől, leány- és fiúcipők, csizmák 2 főtől feljebb.

Férfi cipő:
Frt
Borjubór sima vagy betétes 3.20, fűzős 3.50, bakancs... 3.70
Finom szalonnák, cujos 4.20, fűzős 4.50, gombos... 4.80
Elegáns amer. box, cujos 4.20, fűzős 4.50, gombos... 4.80
Elegáns francia sevró, cujos 4.50, fűzős 4.50, gombos... 4.80
Derby-bakancs, box- vagy szalonnaképből 5.—, sevróból 5.50

Női cipő:
Frt
Fekete vagy sárga sevró, cujos 3.20, fűzős 3.20, gombos 3.50
Finom szalonnák, fűzős 3.70, cujos 3.50, gombos... 3.90
Elegáns amer. box, cujos 3.60, fűzős 3.50, gombos... 4.—
Finom francia sevró, cujos 4.20, fűzős 4.50, gombos... 4.80
Valódi orosz sarció... 2.— frt 2.—, női 1.50

Vidéki megrendeléseket utánvéttel pontosan eszközlök, nem megfelelő kiserékek. 10 forintot felül bérmentve.
Uj árjegyzék ingyen.

The Arkanzas
Budapest, IV. ker., Váci-utca 23. szám.
Ékszerintázatok bámulatos rendszere.
Csak három ár:
24, 48, 72 krajcár
minden tárgy.
Cikkeink szenzációt keltenek vidéki megrendeléseknél!
Csak rövid ideig!
!!Szenzációls csoportosított árusítás!!
1 dobtal aranytól férfi átlának hossza vagy legő.
1 dobtal aranyt női hosszalanc.
1 pár divatos kékölögomb aranyosva vagy sománcosova.
1 pár fülbevaló gyöngy vagy arkanzas, patent zár.
1 dró női elegáns brosz vagy nyaklánc angyallal.
Összesen 1 frt 15 kr.
Mindenkockázat kizárva.
Meg nem felelő kiserétekkel vagy a pénzviszaadjudk.
Az áruink megbízhatóságáért cégünk jó hírneve kezkesedik. **Csomagolás ingyen.**

! Olcsóbb, mint bárhol!
Több 100 szoba asztalos- és kápitozott

butor

leggyorsabbidővel legolcsóbbabb, mindannyi a legzölcsöb és divatos kivitelben a legjobb munkásoktól késsire, több évi futóllás mellett, hogy jó munkásokat állandó munkát adhasunk, bámulatos olcsó árban eladók.

Varga Mihály és Társai
magyar butoripar-társaság,
Budapest, Koronaherczeg-uta 2, I. em.
(Kigyó-tér sarkán.)
A legújabb butoralkalmunkat több mint 500 kékpél 60 fillér ellen bérmentve küldjük.

ELSŐ
erdélyi butorléc- és fűrészelt falemezgyár
Weinrich Frigyes, Szász-Régen.
Olcsó áron ajánlja göröli és jól készített fából, tetszésés alakban tisztán készített butorlécet minden falpárosnak. Fűrészelt lemezeket és lombfűrészt deszkákat mindig raktáron tart, göröli dírfából, bükke, kőrc, juhar, éger, cseresznye és tejszifából.
Ingyen képes árjegyzék leekéről és lemezekről külön küldök.

Biztos gyógyulást keresőknek
nem betegségben szenvednek
mint hgyesd és hólyagbajok, hgyesdcsirték, vizeletis savarak, éjjeli magömlések, sebek és bujakoros bántalmak (syphilis) az önterítés utóbjaként fellepő idegbajok, koral férfiereg cigánygüls, bármily borkitűések stb. alkáli fehérfőlyés mely bajok **Alapos, gyors és gyökéres gyógyítására, szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógyszermedjánál fogva legjobban ajánljuk**

Dr. Garai Antal
v. or. és kir. főorvos országos hírd és legrégibb 30 éve fennálló rendelés-intézet
Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.,
Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időli hgyesd és hólyagbajok vizsgálata villamos hgyesdőkör segélyével. Vidékek levelekre kimerítő választ és szakszerű tanácsot nyernek, gyógyszeréről gondoskóva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

?? Gummi és halhólyag +
valódi francia gyártmány, tucatonként 1, 2, 4, 6 és 10 korona, amerikai varrás nélkül 4, 7, 10 és 14 koronáért, 25 darabot álló kollekció sok újdonsággal 3 koronán. **Aranyos csomagolással** dr. Eriekt módszere szerint 3 korona. Árjegyzék ingyen és bérmentve. **M. MÜLLER** gummi-specialisták, **Wien, Wallnerstrasse 10**, Ecke Kohnmarkt.

Dr. FÜREDI
v. kórházi főorvos, katona-, megyei- és kerületi pénztári főorvos, a Medjidae rend lovagja stb,
Titkos betegségek
impotencia, nemi és női bajok legqualifikáltabb specialista. Rendel: 9-4, este 7-8; Bpest, IV., Váci-utca 12. Vegyi- és görösi vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógyszer. Mérsékelt díj.

— Sürgöny és levélcim: —
SZESZGYÁR Kecskemét

ELSŐ ALFÖLDI COGNAC-GYÁR RÉSZVÉNY-TÁRS. KECSKEMÉTEN. AJANLJA:
BARACK-SZESZ
BARACK-CRÉME
BARACK-COGNAC

különlegességeit. Rendkívül finom zamatos italnemük. Részletes árjegyzék és „Barack Híradó” kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Kapható Budapesten: Német Manó, Szövetség-u. 23. Gyarmathy G., IV., Calvin-tér 7. Vogel Gyula, VI., Andrassy-ut 29. és vidéken minden előkelő fűszer- és csemege-üzletben.

Magyar királyi államasvutak 109.829/304. szám.
Pályázati hirdemény.
A magyar királyi államasvutak igazgatósága az 1903. évben, esetleg az 1904. és 1907. évben, évenkénti szükségese mintegy 1000 métermiza pepiliszt (dextrin), 1000 métermiza (dextrin) szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.
Az évenként egy koronás okmányblyeggel ellátott ajánlatok levezetése legkésőbb 1904. évi november hó 11-én déli 12 óráig a magyar királyi államasvutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők.
Bánatpénz gyanánt az ajánlatot anyag évi értékének 3%-a legkésőbb 1904. évi november hó 10-én déli 12 óráig a magyar királyi államasvutak budapesti főpénztáránál letendő, névze mérvadó és kötelezők a 122.391/06. sz. általános szállítási feltételek, valamint az ajánlati felhívásban felsorolt különleges feltételek.
Budapest, 1904. évi október hóban.
As igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazatik.)

HECHT BANKHÁZNÁL

FERENCZIEK-TERE 6. FIÓK: ERZSÉBET-KÖRÚT 32.

LEGTÖBB FŐNYEREMÉNYT

ZENEKERT

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1904. október hó 26-án.

M. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.

Heti műsor:
Csütörtökön: Istenek alkony.
Pénteken: Mincs elűzése.
Szombaton: Az álarcos hála.
Vasárnap: Samson és Delila.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Radnóthyé.

Személyek:
Radnóthy Kálmán Csécsár
Radnóthy Margit Márkus E.
Anser Mihály
Olga Hegyesi
Barkay János Szecsvay
Sajó Pál Náday
Pincér Faludi

Utána:

A nyolcadik pont.

Vigjáték 1 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:
Csütörtökön: Vén lányok.
Pénteken: Cyrano de Bergerac.
Szombaton: Sötéttség.
Vasárnap délután: Fedóra.
Vasárnap este: Vén lányok.
Vasárnap este: Robin Hood.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Bébé hercegnő.

Vigjáték 3 felvonásban.
Személyek:
Ottokár Gíréth
Zsigmond Sasó
Bölcsény Bertal
Góthik Rákhonyi
Cacius Irányi
Jegyző Takács
Teodórium Maros
Mája (Bébé) Kornai B.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:
Csütörtökön: Szulaimán.
Pénteken: Fecskefészek.
Szombaton: Fecskefészek.
Vasárnap délután: Az ibolyás lány.
Vasárnap este: Fecskefészek.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A világ urai.

Kezdeté 7 1/2 órakor.
Heti műsor:
Csütörtökön: A világ urai.
Pénteken: A világ urai.
Szombaton: A világ urai.

NÉPSZÍNHÁZ.

A Lőcsei fehér asszony

sőprébája miatt nem tartatik előadás.

Heti műsor:
Csütörtökön: Lőcsei fehér asszony.
Pénteken: Lőcsei fehér asszony.
Szombaton: Lőcsei fehér asszony.
Vasárnap délután: Molnár és gyermeke.
Vasárnap este: Lőcsei fehér asszony.

VIGSZÍNHÁZ

Kis pajtás.

Vigjáték 3 felvonásban.
Személyek:
Jovanna Bogedús
Chatalard Fenyvesi
Jean Tanay
Bellecoentre Veardrey
Morangéné Nikó L.
Geneviève Harmat H.
Adama Komlóssy I.
Juliette Varga A.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:
Csütörtökön: Végre egyedül.
Pénteken: Végre egyedül.
Szombaton: Diák élet.
Vasárnap délután: Végre egyedül.
Vasárnap este: Diák élet.

KIRÁLY SZÍNHÁZ

En, Te, Ő!

Operett 3 felvonásban.
Személyek:
Vergy gróf Németh
Gabriella Kúry
Couce Papp
Millepertuis Körmeny
Yolande Böns
Maxime gróf Szomori
Altofrabas Csizsár
Cocó Perency
Macach Gyöngyi
Mity Pédik
Ysobeau Testory

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:
Csütörtökön: A törvénytelen apa.
Pénteken: A törvénytelen apa.
Szombaton: Robin Hood.
Vasárnap délután: A molnár és gyermeke.

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

Theissen
11 éves hegedűművész
Kaiser György,
a berlini Metropole-színház tagja,
The great Weiland,
komikus-zenégyűjtő,
továbbá 14 attrakció.

Az előadás esti 8 órakor kezdődik.
A színházban reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyes.

késpénzért vagy részletfőre legolcsóbban

Butor

Ehrentreu és Fuchs
testvérekéni
Bpest, VI., Teréz-körút 8.
(Andrássy-ut közepében.)
Képes árjegyzék ingyen.

IMPERIAL MULATÓ.

ELSŐRANGU VARIETÉ

Schwarz Miksa, igazgató-tulajdonos.

UJ! UJ! Ma és mindennap UJ! UJ!
Enyém, tied, miénk. Irtá: SÁRKÁNY.
XOLOGIRT. Irták: KLINGER és TAUSSIG.
Aronkívül fellépnek az összes művészek a legújabb szülő számokkal Pénztárányás 7 órakor. Kezdeté pont 8 órakor. Nappali pénztár d. e. 10-11-ig és d. u. 3-6-ig.

Zálogházból kiváltott szövetek alkalmi eladására

URAK! Csak rövid ideig!
HÖLGYEK!

Valódi angol uri és női ruha gyapjuszövetek nagy választékban. Legfinomabb selyem, atlasz, serge, satin bélesek. Szőrme: perzsiai bieber, nutria bieber, janot stb., a rendes árnak feléért adatk el.

Budapesti, IV., Ferencziek-tere, Király-bazár
Udvart bolt 5. szám.
Eladás csakis délelőtt 8-tól 1-ig.

Zálogházból kiváltott szövetek alkalmi eladására

Dr. FRIM-féle
hülyék és gyengeelméjük
budapesti intézete

Budapesten, VII., Erzsébet királyné-ut 15-17. sz. a.
Felvesz élethosszára is betegeket.
Nehéz-kórosoknak külön osztály.
Prospektust ingyen. Díjazás mérsékelt.

REMÉNYI MIHÁLY
műhegedű-készítő. A magyar kir. Zene-akadémia szállítója

Budapest, VI., Király-utca 44/5. szám.
Ajálja dus raktárat valódi olasz, francia, angol, német és magyar mesterhegedűk, gordonkák és vonókbán, legújabb hegedű-alakú tokok szolid, finom kivitelben. Gyanták, álltartók, hangjegyváltványok a legelőzsebb formában.

Quintiszta és tartós hangversenyhurok, melyek a legnagyobb művészek, mint: Hubay, Burmeister, Grünfeld, Arányi, Geyer, Steffl, Vécsey, Földes, Eitinger tanár urak hangversenyeken használnak előszeretettel.

Specialista: Vonó- és hangszerek készítése és javításában.

Hangfokozó-gerenda, melynek bármely hegedűre vagy sokkal jobb, erősebb, szebb és kellemesebb hangja lesz, Sikerért kezeség minden egyes hangszernél. Régi hangszerek vétele és aladása a legmagasabb árakig. Képes árjegyzék az összes hangszerekről ingyen és bérmentve.

CICÁM-at vettem

Reitmann Manó-nál

szücsmester, szőrmeárak gyára
Budapest, Király-utca 4. szám.
ALAPÍTÁSI ÉV 1888.

Gyártmányok: collerek, karmantyuk, utazó-bundák, vadászkabátok. Gyártja továbbá az összes szücsárkat és az evad legutolsó szőrmeiparosságait. Minden a szakmához tartozó munkák és javítások teljesítése. Vidéki megbízások kivétel. — Szólít munkát! — Fontos kiszolgálás! — Olcsó árak!

Harisnya-király

Kizárólag Teréz-körút 2.

Minden sorsjegy nyer.

OLASZ
vör. kor.
sorsjegy.
Huzás
már
november 2.

Kapható 36 havi részletfizetésre.
Havi befizetés:
1 db-ra ..... 1 kor. 80 fill.
2 db-ra ..... 2 kor. 60 fill.
3 db-ra ..... 3 kor. 35 fill.

Már az első részlet és 85 fillér portó ellenében megküldöm a sorsjegyek sorozatát és számat tartalmazó részletlevelet, 2 részlet egyszerre való bekiadásánál a 3-ik részlet is nyugtáztatik, tehát egy részlet ingyen.

FLEISSIG BANKHÁZ, Budapest, Erzsébet-körút 2. sz.

Azonnali játékjog.

BUTOROK.

Háló-, ebéd- és szalon-butorok, úgy késpénzért, mint részletfőre árfelemlés nélkül, olcsóbban mint bárhol, kaphatók. Erzsébet-körút 48. Royallal szemben.

BUCHINGER J. butoriparósnál.
Fiók raktár: VI. Vörösmarty-u. 45. Aradi-utca sarok.

Nyereményjegyzék Török A. és Tsa

bankházából Budapesten

a most befejezett 14. m. k. osztálysorsjáték 6. osztályáról.

Az alantálló nyereményjegyzékből látható, hogy bankházunk a magy. kir. szabad. 14. osztálysorsjáték 6. osztályának most befejezett húzásánál mily hatalmas szerencserőt számolhat be. Az osztálysorsjáték történetében még soha sem létezett, hogy egy bankház vevőinek alig rövid 4 hét időtartam alatt ily nagy és sok nyeremény jutott volna.

Miután szerencsések voltunk a most véget ért sorsjátékban már a 400.000, 80.000, 60.000 koronás nyereményeket nagyrabcsúlit vevőinknek kifizetni, ezeken kívül a húzások utolsó napján, f. é. október hó 24-én még a 600.000 koronás nagy jutalmat is nálunk nyerték, úgy, hogy abban a szerencsés helyzetben voltunk, hogy a két legnagyobb főnyereményt egy millió korona összegben nagyrabcsúlit vevőinknek kifizethettük. A hivatalos nyereményjegyzéket, melynek az alantálló számokat igazolnia kell, összes vevőinknek megküldjük.

602.000 korona 98924 számra

400.000 kor. 93451 számra   **80.000 kor.** 16369 számra   **60.000 kor.** 97139 számra

Kor. nyeremény	szám	Kor. nyeremény	szám	Kor. nyeremény	szám	Kor. nyeremény	szám	Kor. nyeremény	szám	Kor. nyeremény	szám
5000	24002	5000	52536	5000	66005	5000	92798	5000	83023	5000	100667
2000	4964	2000	26242	2000	40744	2000	60856	2000	105375	2000	106136
2000	6122	2000	26294	2000	42606	2000	65690	2000	83706	2000	100686
2000	6425	2000	27167	2000	42618	2000	65810	2000	83953	2000	101916
2000	9005	2000	28539	2000	49542	2000	70733	2000	84733	2000	102052
2000	12229	2000	28628	2000	51519	2000	72076	2000	89042	2000	106998
2000	13436	2000	35618	2000	58867	2000	74319	2000	89202	2000	108852
2000	19822	2000	37421	2000	55182	2000	76255	2000	89222	2000	109005
2000	24111	2000	38104	2000	57088	2000	80098	2000	90830	2000	109020
2000	24228	2000	40001	2000	59029	2000	81528	2000	98599	2000	109797
2000	24253	2000	40631	2000	59111	2000	81801	2000	99290	2000	109984

K. nyer.	szám	K. nyer.	szám	K. nyer.	szám	K. nyer.	szám	K. nyer.	szám	K. nyer.	szám	K. nyer.	szám
1000	2890	1000	16595	1000	26231	1000	38935	1000	57080	1000	73015	1000	86066
1000	3068	1000	16866	1000	28550	1000	39436	1000	59060	1000	73018	1000	89347
1000	4935	1000	17703	1000	28817	1000	40964	1000	59066	1000	76224	1000	89876
1000	4937	1000	17771	1000	28836	1000	41334	1000	59096	1000	79757	1000	89887
1000	5642	1000	18874	1000	29530	1000	42578	1000	59547	1000	83055	1000	92776
1000	6104	1000	20501	1000	29630	1000	42595	1000	59561	1000	83068	1000	92780
1000	7989	1000	20611	1000	31769	1000	47458	1000	60046	1000	83111	1000	93494
1000	12301	1000	20623	1000	34352	1000	47486	1000	60541	1000	83180	1000	93655
1000	12405	1000	22022	1000	34357	1000	51398	1000	62312	1000	83276	1000	95284
1000	12410	1000	22045	1000	35312	1000	53704	1000	64222	1000	83569	1000	95292
1000	12413	1000	22111	1000	35606	1000	54755	1000	64498	1000	83805	1000	98139
1000	13554	1000	23076	1000	36806	1000	55339	1000	65573	1000	85110	1000	101406
1000	14407	1000	25182	1000	38166	1000	55903	1000	66013	1000	86002	1000	102060
1000	15947												

K. nyer.	szám	K. nyer.	szám	K. nyer.	szám	K. nyer.	szám	K. nyer.	szám	K. nyer.	szám	K. nyer.	szám
500	2900	500	15680	500	26882	500	38962	500	48100	500	59073	500	66819
500	4019	500	15934	500	29532	500	40465	500	49370	500	59099	500	66590
500	4052	500	17726	500	29547	500	40789	500	51318	500	59118	500	67498
500	4121	500	17752	500	29609	500	41946	500	51728	500	59138	500	69425
500	4143	500	18863	500	29623	500	42256	500	52556	500	59217	500	70880
500	4427	500	19809	500	29627	500	42605	500	53084	500	59223	500	71846
500	4961	500	19153	500	32445	500	42617	500	55193	500	60020	500	74310
500	4969	500	19160	500	34499	500	42625	500	55309	500	60050	500	74335
500	5475	500	20410	500	35278	500	42921	500	55328	500	62468	500	74336
500	5482	500	20601	500	35280	500	43638	500	57710	500	62474	500	75901
500	6321	500	21624	500	35333	500	44327	500	57712	500	62945	500	76212
500	6431	500	21846	500	35633	500	44359	500	58026	500	64206	500	76394
500	6551	500	24117	500	36455	500	46486	500	58044	500	65504	500	77456
500	8563	500	25005	500	38184	500	47483	500	58376	500	65655	500	79391
500	8607	500	25317	500	38222	500	47590	500	58465	500	65683	500	80008
500	8608	500	26249	500	38260	500	48082	500	59002	500	65684	500	80974

Továbbá 3763 nyeremény á 200 korona.

Hivatkozással fenti szerencse eredményekre kérjük az ízes megrendelését az új 15. sorsjáték 1. osztály sorsjegyeire minél előbb nálunk eszközölni. Kiváló tisztelettel

Az I. osztály sorsjegyek árai:

1/1 sorsjegy	12.— kor.
1/2 "	6.— "
1/4 "	3.— "
1/8 "	1.50 "

TÖRÖK A. és Tsa

bankháza, BUDAPEST.

Központ: Teréz-körut 46/c.

Legnagyobb és legszerencsésebb osztálysorsjáték-üzlet hazánkban.

Osztálysorsjáték-osztályaink:

Központ:
Teréz-körut 46/c.

Fiókok:
V. Váci-körut 4. sz.
IV., Múzeum-körut II. sz.
VII., Erzsébet-körut 54. sz.

Székhelyünk:
TÖRÖKBANK.

Minden más egyeztetés... Budapesti Napló...

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetések díjmentesen ad... Budapesti Napló...

Apró hirdetések

Kerespet-ut 25. sz. alatt (Telefon: 34-39.) központi frókabinok...

Blockner J.

hirdetői iroda IV. ker. Rüd-utca 6. szám.

Brener Nővérek

dobánytársaság Teréz-kört 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné

Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát

hirdetői iroda V. ker., Püzd-utca 4. szám.

Engelman Mór

dobánytársaság IV. ker., Kávin-ter 3. szám.

Frank Pál

könyvkereskedő IV. ker. Gróf Arctéry-féle palota, Komáromi-lajos-utca, Károly-ter (Károsházakerület sarkán).

Fischer J. D.

hirdetői iroda IV. ker., Gerolcsy-utca 1.

Falkenstein Soma

könyv- és hangszerkereskedő MISKOLCZ.

Goldberger A. V.

hirdetői iroda IV. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Jozsef

Andrássy-ut 50.

Goldgruber Mór

könyvkereskedő II. ker., Fő-utca 17. szám.

Groszmann Jágó

fűszer- és vegyeskereskedő MISKOLCZ és környéke részére hirdetői iroda.

Kassonin és Vogler

hirdetői iroda V. ker., Dorottyá-utca 9. szám.

Jambrikovits

dobánytársaság Kerespet-ut 50 (Takarék, épül).

Kernberg Rozália

dobánytársaság VIII. ker., Múzeum-kört 10.

Leopold Gyula

hirdetői iroda VII. ker., Erzsébet-kört 54. I. em.

Masse Rudolf

hirdetői iroda IV. ker., Ferenciek-tere 1.

Mezel Antal

hirdetői iroda IV. ker., Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J.

újság-árulaja IV. ker., Petőfi-ter 3. szám.

Ofj. Nagel Ottó

könyvkereskedő Múzeum-kört (Nemesi Utca szögletén).

Rohoncz Ilona

dobánytársaság VI. ker., Andrássy-ut 48. szám.

Sikráy Samu

hirdetői iroda VI. ker., Váci-kört 33. szám.

Sólyom Jakab

hirdetői iroda VI. ker., Király-utca 28.

Soprony V.

dobánygyáros VIII. ker., Kerespet-ut 1. szám.

Szántó Mór

dobánytársaság IV. ker., Kemencze-utca 14. szám.

Stáb Eliz

dobánytársaság Nagymező-utca 12.

Schwarz József

hirdetői iroda V. ker., Marokli-utca 4. szám.

Schönwald Ferencné

dobánytársaság IX. ker., Ferenc-kört 32. szám.

Schödl Gyula

dobánytársaság V. ker., Váci-kört 8.

Schneider-Fülöp özvegye

Ryegom-ter 5.

Tencer Gyula

hirdetői iroda IV. ker., Erzsébet-ter 8. szám.

Toldi Lajos

könyvkereskedő II. ker., Fő-utca 2. szám.

Weitzenfeld Jakab

Király-utca 1.

Winter és Nagy

Magyar-utca 6.

Minden apróhirdetés, melyet itt... Budapesti Napló...

Reményi

Visszafojtatom ótvány surszabhat... Budapesti Napló...

Urlasszony

El pártfogó... Budapesti Napló...

Bécs.

Körem tessék már eljőni, nagyon... Budapesti Napló...

Kálmán!

Szeretnék látni és beszélgetni... Budapesti Napló...

Erzsébet-ter

Közvetlen vásárlás esetén... Budapesti Napló...

Házasság

céllal megismerkednék szép... Budapesti Napló...

Szept. 16.

Jobban vagy Mucussal? Látni... Budapesti Napló...

Betöltendő állások.

Elárulások.

Ügyes elárulást, aki a könyve... Budapesti Napló...

Társat keresek

150 forinttal, jól jövedelmű... Budapesti Napló...

Állást keresek.

Kárpitos

ajánlok néki házakhoz vagy... Budapesti Napló...

Arcképek

vászonra 25 forintért... Budapesti Napló...

Egy szorgalmas,

rendes, dolgozó, tisztá, ügyes... Budapesti Napló...

Oktatás.

tanárjelölt bármilyen iskolai... Budapesti Napló...

Szakkivárázott

tanárjelölt bármilyen iskolai... Budapesti Napló...

Üzletek.

Kaszinó

kévéháza, vendéglő és mellék... Budapesti Napló...

Nagy fűszerüzlet

édesáruval, fűszerekkel legfor... Budapesti Napló...

Dobánytársaság

helyiség Budán legforgalmas... Budapesti Napló...

Dobánytársaság

helyiség főnyesen berendezve... Budapesti Napló...

Kávéház

szelid éjjeli és nappali üzlet... Budapesti Napló...

Szatóciszület

Terézváros legforgalmasabb... Budapesti Napló...

Vendéglő

régi tétel más választást mint... Budapesti Napló...

Vendéglő

Központi pályaudvar szemben... Budapesti Napló...

Kávécsarnok

billiárdal, mely fedeli a ház... Budapesti Napló...

Vendéglő

Ferenccs legzebb szarok... Budapesti Napló...

Kávécsarnok

főváros legzebb üzlete, fény... Budapesti Napló...

Nagy kávécsarnok

forgalmas fontos 230 liter... Budapesti Napló...

Székelykiállítás!

Egy boldogtalan asszony, kin... Budapesti Napló...

Házak, telkek.

telkek, villák és házak elad... Budapesti Napló...

Bérbéadó

azonmál Egressy-uton három... Budapesti Napló...

Ház

családi vagy kisebb bérházat... Budapesti Napló...

Pénz.

Törlesztéses kölcsönrel rendezhet... Budapesti Napló...

Pénzkereskedés

Képesnek, elismert előfor... Budapesti Napló...

Szatóciszület

Budapest VII. kerület legze... Budapesti Napló...

Üzleteladók,

kik bármilyen üzletüket g... Budapesti Napló...

Csemegéüzlet

hentesárúkkal a Calvin-ter... Budapesti Napló...

Fűszerkereskedés

csemegéüzlet a Belvárosban... Budapesti Napló...

Fűszer

és gyarmatúrái kereskedés... Budapesti Napló...

Kávécsarnok

hazbire kétézsház lakással... Budapesti Napló...

Kitűnő

forgalom nagy... Budapesti Napló...

Vendéglő

polgári kaszinóval egybe... Budapesti Napló...

Szarokkévéház

18 éve fennáll, 5 billiárdal... Budapesti Napló...

Házak, telkek.

telkek, villák és házak elad... Budapesti Napló...

Bérbéadó

azonmál Egressy-uton három... Budapesti Napló...

Ház

családi vagy kisebb bérházat... Budapesti Napló...

Pénz.

Törlesztéses kölcsönrel rendezhet... Budapesti Napló...

Pénzkereskedés

Képesnek, elismert előfor... Budapesti Napló...

Szatóciszület

Budapest VII. kerület legze... Budapesti Napló...

Üzleteladók,

kik bármilyen üzletüket g... Budapesti Napló...

Butor.

Kredenc,asztal és székek, jó... Budapesti Napló...

Pénzkölcsön

gyorsan kapható Szállási bank... Budapesti Napló...

Haszniút

butor veszek, ugyanott különféle... Budapesti Napló...

Élhető

elkötőközű és más szarm... Budapesti Napló...

Farasott

hálószoba, szőnyegágy, asztal... Budapesti Napló...

Egy szobabutor

azonnal eladó. Csengő-utca 76... Budapesti Napló...

Butorok

részletfizetéssel! Élhető és... Budapesti Napló...

Lakás-bérlés.

Lakás két szobás, fűtőszobával stb... Budapesti Napló...

Világos,

térszobás, három szobás keresek... Budapesti Napló...

Különféle.

1 1/2 méter szélességűre le... Budapesti Napló...

Lakatosműhely,

Erzsébet-kört 6, vállalkozási... Budapesti Napló...

Szülésznök

vidéken üzletessé melléköve... Budapesti Napló...

Baromfiévesztési

üzesség tudnivalókat kitűnően... Budapesti Napló...

Óvd a feleséged

Minden családra néve legfontos... Budapesti Napló...

Hölgyek.

szülész, masszírozó, tánc... Budapesti Napló...

Külföldbejárás

szobák kikülföldi kinevezés... Budapesti Napló...

Ellátás

keresek második elemista flam... Budapesti Napló...

Préselt

szénát és szénát valamint... Budapesti Napló...

Irgalom!!!

Egy gyászarború tőve!... Budapesti Napló...

Gyalpadok

szarokkereskedés, kőszar... Budapesti Napló...

Ajtók, ablakok.

használnak és vak, vasr... Budapesti Napló...

Butor.

Kredenc,asztal és székek, jó... Budapesti Napló...

Pénzkölcsön

gyorsan kapható Szállási bank... Budapesti Napló...

Haszniút

butor veszek, ugyanott különféle... Budapesti Napló...

Élhető

elkötőközű és más szarm... Budapesti Napló...

Farasott

hálószoba, szőnyegágy, asztal... Budapesti Napló...

Egy szobabutor

azonnal eladó. Csengő-utca 76... Budapesti Napló...

Butorok

részletfizetéssel! Élhető és... Budapesti Napló...

Lakás-bérlés.

Lakás két szobás, fűtőszobával stb... Budapesti Napló...

Világos,

térszobás, három szobás keresek... Budapesti Napló...

Különféle.

1 1/2 méter szélességűre le... Budapesti Napló...

Lakatosműhely,

Erzsébet-kört 6, vállalkozási... Budapesti Napló...

Szülésznök

vidéken üzletessé melléköve... Budapesti Napló...

Baromfiévesztési

üzesség tudnivalókat kitűnően... Budapesti Napló...

Óvd a feleséged

Minden családra néve legfontos... Budapesti Napló...

Hölgyek.

szülész, masszírozó, tánc... Budapesti Napló...

Külföldbejárás

szobák kikülföldi kinevezés... Budapesti Napló...

Ellátás

keresek második elemista flam... Budapesti Napló...

Préselt

szénát és szénát valamint... Budapesti Napló...

Irgalom!!!

Egy gyászarború tőve!... Budapesti Napló...

Gyalpadok

szarokkereskedés, kőszar... Budapesti Napló...

Ajtók, ablakok.

használnak és vak, vasr... Budapesti Napló...

Butor.

Kredenc,asztal és székek, jó... Budapesti Napló...

Pénzkölcsön

gyorsan kapható Szállási bank... Budapesti Napló...

Haszniút

butor veszek, ugyanott különféle... Budapesti Napló...

Élhető

elkötőközű és más szarm... Budapesti Napló...

Farasott

hálószoba, szőnyegágy, asztal... Budapesti Napló...

Egy szobabutor

azonnal eladó. Csengő-utca 76... Budapesti Napló...

Butorok

részletfizetéssel! Élhető és... Budapesti Napló...

Minden má egyébnek belkötés... naponta kétféle 4 szék... vastagabb betűkből 6 szék.

Beosztásai telefon-szám: 56-12.

Levélbeli indoklásokra ingyen adnak felvilágosítást, csak a válasza sathéges blyegyet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatal mindíg közföldi kell.

Apró hirdetések Kerepesi-ut 25. sz. alatt (Telefon: 54-39.)

Blockner J. hirdetői iroda IV., Szt.-utca 6. sz. Brener Nővérek

Deutsch Miksaé hirdetői iroda V. ker., Fűrdő-utca 4. sz. Engelman Mór

Fischer J. D. hirdetői iroda IV., Gólyos-utca 1. sz. Falkenstein Soma

Goldberger A. V. hirdetői iroda IV. ker., Váci-utca 17. sz. Goldner Jozsef

Goldgruber Mór hirdetői iroda II. ker., Pá-utca 17. sz. Grossmann János

Hasszlein és Vogler hirdetői iroda V. ker., Dorottya-utca 9. sz. Jambrikovits

Kernberg Rozália hirdetői iroda VIII. ker., Múzeum-körút 10. Leopold Gyula

Mosse Rudolf hirdetői iroda IV. ker., Ferenciek-ter 4. Mezei Antal

Nemetsek A. J. hirdetői iroda IV. ker., Pö-utca 14. sz. Nagel Ottó

Rohozak Hanna hirdetői iroda VI., Andrássy-ut 48. sz. Sikráy Samu

Sólyom Jakab hirdetői iroda VI. kerület, Király-utca 28. Sopronyi V.

Szántó Mór hirdetői iroda V. ker., Marokli-utca 4. sz. Schönwald Ferenc

Schödl Gyula hirdetői iroda V., Lipót-körút 8. Schneider-féle tőzsde

Tenczer Gyula hirdetői iroda IV. ker., Szervertér 8. sz. Toldi Lajos

Welterfeld Jakab hirdetői iroda II. ker., Pö-utca 2. sz. Winter és Nagy

Levelézés. Hazasági ajánlat. Pénzkereskedő

Augenstein Károly 14 éve fennálló házasságfelvitel... Wesselenyi-utca 51.

Mely csinos intelligens fiatal hölgy volna hajlandó... Péterfy-utca 12.

Előkelő házánál lévő leány, kitűnő gazdasszony... Péterfy-utca 12.

Komoly! Egy a háztartás minden ágában... Péterfy-utca 12.

Fővárosi vendéglős feleségül menne egy ügyes... Péterfy-utca 12.

Fővárosi kereskedő egy beállítva... Péterfy-utca 12.

Fővárosi kereskedő egy beállítva... Péterfy-utca 12.

Fővárosi kereskedő egy beállítva... Péterfy-utca 12.

Fővárosi kereskedő egy beállítva... Péterfy-utca 12.

Fővárosi kereskedő egy beállítva... Péterfy-utca 12.

Fővárosi kereskedő egy beállítva... Péterfy-utca 12.

Fővárosi kereskedő egy beállítva... Péterfy-utca 12.

Fővárosi kereskedő egy beállítva... Péterfy-utca 12.

Fővárosi kereskedő egy beállítva... Péterfy-utca 12.

Fővárosi kereskedő egy beállítva... Péterfy-utca 12.

Fővárosi kereskedő egy beállítva... Péterfy-utca 12.

Fővárosi kereskedő egy beállítva... Péterfy-utca 12.

Munkát keres harmadéves egyetemi hallgató... Péterfy-utca 12.

Házvezetőnek ajánlunk intelligens fess urát... Péterfy-utca 12.

Jó mosónő ajánlunk, Ammanné, Dob-utca... Péterfy-utca 12.

Komornal állást keres kifizetés és vendéglátásban... Péterfy-utca 12.

Ügyes varrónő házasokhoz ajánlunk... Péterfy-utca 12.

Kérem egy igen tisztességes öregegyet... Péterfy-utca 12.

Gazdasszonynak ajánlunk magányos árvas... Péterfy-utca 12.

Jobb leány ajánlunk takarítónőnek... Péterfy-utca 12.

Kisasszony, ki elemi osztályokat tanít... Péterfy-utca 12.

Joghallgató iróval munkára vagy ház tanítóságra... Péterfy-utca 12.

Oktatás. Polgáriskolai, reáliskolai, gymnasiumi... Péterfy-utca 12.

Szűk! Tanulmányokban elmaradt tanulókat... Péterfy-utca 12.

Zongoratanonó, ki 22 évig működött egy intézetben... Péterfy-utca 12.

Correpetitor egy ref. vallású harmadéves egyetemi hallgató... Péterfy-utca 12.

Üzletek. Hat éve fennálló fehérvári és hímező üzlet... Péterfy-utca 12.

Csemegéizlet sajt, vaj és italterméssel... Péterfy-utca 12.

Dohánytőzsdei helyiség, forgalmas körúton... Péterfy-utca 12.

Sarokvendéglő Józsefváros legnépesebb helyén... Péterfy-utca 12.

Fűszerkereskedés sarokhelyiség, évi 48.000 forint... Péterfy-utca 12.

Pénz. Pénzkölcsönt azonnal folyósít Guttman bankbizományos... Péterfy-utca 12.

Pénzkölcsönt gyorsan folyósítok minden irányban... Péterfy-utca 12.

Pénzkölcsönt gyorsan folyósítok minden irányban... Péterfy-utca 12.

Pénzkölcsönt gyorsan folyósítok minden irányban... Péterfy-utca 12.

Pénzkölcsönt gyorsan folyósítok minden irányban... Péterfy-utca 12.

Pénzkölcsönt gyorsan folyósítok minden irányban... Péterfy-utca 12.

Pénzkölcsönt gyorsan folyósítok minden irányban... Péterfy-utca 12.

Pénzkölcsönt gyorsan folyósítok minden irányban... Péterfy-utca 12.

Pénzkölcsönt gyorsan folyósítok minden irányban... Péterfy-utca 12.

Pénzkölcsönt gyorsan folyósítok minden irányban... Péterfy-utca 12.

Pénzkölcsönt gyorsan folyósítok minden irányban... Péterfy-utca 12.

Pénzkölcsönt gyorsan folyósítok minden irányban... Péterfy-utca 12.

Pénzkölcsönt gyorsan folyósítok minden irányban... Péterfy-utca 12.

Pénzkölcsönt gyorsan folyósítok minden irányban... Péterfy-utca 12.

Pénzkölcsönt gyorsan folyósítok minden irányban... Péterfy-utca 12.

Butorok.

Eladó butorok magas támlájú diván, nagy kredencé...

Butorok hálószobák, ebédlők, legelőszobákban kaphatók.

Árverésekről országoktól vásárolt többféle hálószobák...

Butorok, hálószobák, ebédlők, szőnyegdíszítő...

Butorok, hálószobák, ebédlők, szőnyegdíszítő...

Lakás-bérlés. Elegáns butorostól két alabok különbérlet...

Kiadó szoba. Két egytársa nyílt utca szoba...

Világos tiszta szobák keres három egyetemi hallgató...

Különféle. Masszurnó rendkívül ügyes, nagy gyakorlatú...

Fodrászok rendkívül ügyes, ismerkedés...

Eladó! Teljes szobabehendezés butorokkal...

Boroshordók minden nagyban, és egyezzer használt...

Hörög kifosztása, olvasás irással, olcsó áron...

Harisnyák olcsón és jól kötöttek és szépen fejtettek...

Vásárlások sovétmárkákot 80-90-ig...

Üstök pántkötő, mosó- és takarítók...

Díszkert kedvelők körjének árjegyzékét...

Szépességi kártyái fenyőbörökkel...

BUTOR

felújított olcsó és jó kivitelű részletr...

Szép mellékkorcsolat kaphat mindenki...

Magyar királyi Államvasutak üzemeltetésében...

Pályázati hirdetés. (Terméskő és faragott kő szállításának biztosítása iránt.)

A m. kir. államvasutak halmozott üzemeltetése...

200 m² faragott kő ellenfalloz. 200 m² faragott kő boltozatos...

8000 m² terméskő nagybő darabokban és 3000 m² terméskő kisebb darabokban.

Egyetlen ajánlati mintában is kitüntetett fenn mennyiség az egy év szükséges felületen csak megközelítő előirányzat képezik...

200 m² faragott kő ellenfalloz. 200 m² faragott kő boltozatos...

8000 m² terméskő nagybő darabokban és 3000 m² terméskő kisebb darabokban.

Egyetlen ajánlati mintában is kitüntetett fenn mennyiség az egy év szükséges felületen csak megközelítő előirányzat képezik...

200 m² faragott kő ellenfalloz. 200 m² faragott kő boltozatos...

8000 m² terméskő nagybő darabokban és 3000 m² terméskő kisebb darabokban.

Egyetlen ajánlati mintában is kitüntetett fenn mennyiség az egy év szükséges felületen csak megközelítő előirányzat képezik...

200 m² faragott kő ellenfalloz. 200 m² faragott kő boltozatos...

8000 m² terméskő nagybő darabokban és 3000 m² terméskő kisebb darabokban.

Egyetlen ajánlati mintában is kitüntetett fenn mennyiség az egy év szükséges felületen csak megközelítő előirányzat képezik...

200 m² faragott kő ellenfalloz. 200 m² faragott kő boltozatos...

8000 m² terméskő nagybő darabokban és 3000 m² terméskő kisebb darabokban.